

**TIMMERMALMIN LUONNONSUOJELUALUEEN JA
ÖSTERBACKENIN LUONTOTYYPPIRAUHOITUKSEN HOITO- JA
KÄYTTÖSUUNNITELMA**

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Lepaa, maisemasuunnittelun koulutusohjelma

syksy, 2016

Tina Kristiansson

Maisemasuunnittelun koulutusohjelma
Lepaa

Tekijä	Tina Kristiansson	Vuosi 2016
Työn nimi	Timmermalmin luonnonsuojelun ja Österbackenin luontotyyppirauhoituksen hoito- ja käyttösuunnitelma	

TIIVISTELMÄ

Tässä työssä laaditaan hoito- ja käyttösuunnitelma Timmermalmin luonnonsuojelualueelle, Österbackenin luontotyyppirauhoitukselle ja niiden välissä olevalle virkistysmetsäalueelle. Alue on kooltaan 133,3 hehtaaria. Hoito- ja käyttösuunnitelman ensisijaisena lähtökohtana on luonnonsuojelualueiden luonnon monimuotoisuuden säilyminen.

Timmermalmin ja Österbackenin hoito- ja käyttösuunnitelman laadinta perustuu olemassa oleviin tietoihin sekä suunnitelmaa varten tehtyihin inventointeihin. Alue on luonnoltaan monipuolinen ja maisemarakenteeltaan vaihtelevaa eli erinomaista virkistysmetsää.

Alueella on kaksi luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää luontotyyppiä: pähkinäpensaslehto ja tervaleppäkorpi. Kallioalueella kasvaa Etelä-Suomessa melko harvinainen pikkutervakko. Lisäksi alueella tavataan liito-oravia, jotka vaativat menestyäkseen erityistä suojelua.

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa tehtiin selvitysten pohjalta toimenpidekartta, johon merkittiin reitit ja kunnostettavat reittiosuudet, opasteiden paikat, taukopaikat sekä hoitotoimenpiteitä vaativat metsäalueet. Investointeja ei paljon tarvita, mutta kulun ohjaaminen oikeille reiteille on luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää.

Hoito- ja käyttösuunnitelmien laadinta luonnonsuojelurauhoituspäätöksen jälkeen on hyvä ja luonteva jatko alueen luontoarvojen säilyttämiseksi, tosin laadintaprosessia tulee kehittää. Opasteiden avulla voidaan asukkaita auttaa ymmärtämään, miksi jokamiehenoikeuksia joudutaan lähelläkin olevilla luonnonsuojelualueilla ja olemaan ylpeitä lähimetsästään.

Avainsanat Hoito- ja käyttösuunnitelma, luonnonsuojelu, luonnonsuojelun alue, luontotyyppirauhoitus

Sivut 47 sivua, joista liitteitä 12 sivua

Degree Programme in Landscape Design
Lepaa

Author	Tina Kristiansson	Year 2016
Subject	Management plan for Timmermalm and Österbacken nature reserves	

ABSTRACT

The management plan for Timmermalm and Österbacken nature reserves is based on existing data and inventories made for the plan. The area is naturally rich and the landscape structure is varied. This makes it an excellent recreational forest.

There are two important biodiversity habitat types: a grove of hazel and alder wilderness. On the rock area there is growing *Silene suecica*, which is quite rare in Southern Finland. In addition, the area has flying squirrels, which require special protection in order to succeed.

Operational map was made based on the studies. It includes routes and route segments that need renovation, places for information boards, resting places and forest areas that need management measures. Little investments are needed, but the controlling the flow on the routes flow of control of the correct routes is essential.

Management plans for nature reserves are good tools to preserve the natural values of the area. Guidance can be used to help residents understand why the everyman's rights are limited. Through this residents can learn to be proud of their near forests.

Keywords Management plan, nature conservation, nature reservation area, biodiversity habitat

Pages 47 pages including appendices 12 pages

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMA	2
3	SUUNNITTELUPROSESSI JA SUUNNITTELUALUE	3
3.1	Sijainti ja suojelutilanne	4
3.2	Kaavoitustilanne.....	5
3.3	Ohjelmat ja suunnitelmat.....	7
3.3.1	Vantaan kaupungin metsäsuunnitelma	7
3.3.2	Viheralueohjelma	8
3.4	Alueiden käyttö ja ympäristöhäiriöt	10
4	SUUNNITTELUALUEEN LUONTO JA MAISEMA	12
4.1	Suunnittelualueen maaperä, pinnanmuodot ja maisemarakenne.....	12
4.2	Suunnittelualueen pienvedet.....	14
4.3	Suunnittelualueen eläimistö	15
4.3.1	Linnut.....	16
4.3.2	Liito-oravat	16
4.4	Suunnittelualueen kolmen osa-alueen luoto ja maisema	17
4.4.1	Timmermalmin luonnonsuojelualue	17
4.4.2	Virkistysmetsä.....	20
4.4.3	Österbackenin luontotyyppirauhoitus	21
4.4.4	Käivät	22
4.5	Suunnittelualueen kasvillisuuskuviot.....	23
4.5.1	Pähkinäpensaslehto.....	24
4.5.2	Lehto	24
4.5.3	Lehtomainen kangas.....	24
4.5.4	Tuore kangas	24
4.5.5	Korpi.....	25
4.5.6	Kuiva kangas	25
4.5.7	Kallioinen alue	25
4.5.8	Tervaleppäkorpi.....	25
4.5.9	Korpi.....	26
4.5.10	Luhta	26
5	SUUNNITTELUALUEEN HOITO JA KÄYTTÖ	27
5.1	Arvot, uhat ja riskit.....	27
5.2	Hoidon ja käytön tavoitteet	27
5.3	Hoitotoimenpiteet.....	27
5.3.1	Metsänhoito	29
5.3.2	Reitit, rakenteet ja opasteet.....	29
6	TOTEUTUSAIKATAULU	30
7	SUUNNITTELUPROSESSIN ARVIOINTI	30

Liitteet

- Liite 1 Timmermalmin luonnonsuojelualan rauhoitus päätös
- Liite 2 Österbackenin luontotyyppirauhoituksen päätös
- Liite 3 Timmermalmin linnut
- Liite 4 Timmermalmin kasvit

1 JOHDANTO

Tässä työ pitää sisällään hoito- ja käyttösuunnitelman Timmermalmin luonnonsuojelualueelle, Österbackenin luontotyyppirauhoitukselle ja niiden välissä olevalle virkistysmetsäalueelle. Uudenmaan ympäristökeskus (nykyinen ELY) rauhoitti 16.2.2006 päivätyllä päätöksellään Länsi-Vantaalla Askiston alueen ja Espoon rajan välissä sijaitsevan Timmermalmin metsän luonnonsuojelualueeksi. Rauhoitetun alueen pinta-ala on 68,4 ha. Österbackenin suojelualueen lehto on luonnonsuojelulaissa mainittu pähkinäpensaslehto, ja se on rauhoitettu luontotyyppinä vuonna 2002. Suojelualueen pinta-ala on 5,7 hehtaaria. Kaiken kaikkiaan suunnitteluala on 133,3 hehtaaria.

Timmermalmin suojelupäätöksessä mainitaan, että luonnonsuojelualueelle voidaan laatia hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa esitetään tarpeelliset toimenpiteet luonnonympäristön hoitamiseksi, ennallistamiseksi ja alueen luontaisen kehityksen palauttamiseksi. Österbackenin päätöksessä edellytetään, että alueen hoidon tulee olla suunnitelmallista.

Hoito- ja käyttö-suunnitelma laaditaan, jotta luonnonhoito ja virkistyskäyttö pysyvät suunnitelmallisena ja rauhoituspäätösten mukaisena ja että luonnonarvot, joiden takia alue alun perin suojeltiin, säilyvät. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa kuvataan suunnittelun nykytila, hoidon ja käytön tavoitteet ja hoitomenetelmät. Lisäksi suunnitelmassa esitetään ulkoilu- ja virkistyskäyttöön soveltuvien reittien sijoittumisen alueelle.

Luonnonsuojelualueet ovat arvokkainta luontoamme. Niiden ensisijaisena tarkoituksena on säilyttää maamme luonnon monimuotoisuutta eli biodiversiteettiä. Suojelualueet ja niiden muodostama verkosto kannattelee monipuolista luontoa. Pääperiaate luonnonsuojelualueiden hoidossa on, ettei luonnon prosesseihin puututa ilman luonnonsuojellisia syitä.

Vantaalla on luonnonsuojelualueita ja – varauksia yhteensä 6,7 prosenttia maapinta-alasta. Suojelutilanne on hyvä, sillä suurin osa yleiskaavassa merkityistä suojelualuevarauksista on rauhoitettu. Kaupungissa on alka-massa uuden yleiskaavan laatiminen ja siinä yhteydessä suojeluvarauksia myös tarkistetaan. Myös tässä työssä esitetään suojelualueita laajennettavaksi.

Vaikka suojelutilanne on Vantaalla hyvä, on luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmia on laadittu vain muutama. Nyt kaupungin ympäristökeskus on asettanut tavoitteeksi kahden luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelmien laatimisen vuosittain. tähän tavoitteeseen myös päästäneen, sillä varsinaisesta rauhoittamistyöstä vapautuu resursseja.

2 HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMA

Hoito- ja käyttösuunnitelma on maankäytön pitkäaikainen strateginen suunnitelma ja linjaus. Sen avulla toteutetaan laeissa säädettyjen perustamistavoitteiden lisäksi alueiden hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita.

Timmermalmin ja Österbackenin hoito- ja käyttösuunnitelma on yleisuunnitelma, jossa sovitetaan yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet. Lisäksi suunnitellaan reitit ja rakenteet. Aikataulu ja kustannukset arvioidaan toteutussuunnittelun yhteydessä.

Hoitotoimenpiteillä voidaan ylläpitää suojelun tarpeessa olevien lajien tarvitsemia ympäristöjä sekä lisätä alueen luonnon monimuotoisuutta. Tällainen tietyn lajiston tai eliöyhteisön ylläpitämiseen tähtäävä luonnon hoito tulee luonnonsuojelualueilla kysymykseen erikoistapauksissa ja yleensä pienillä aloilla. Hoito voi olla määräajoin toistuvaa tai jatkuvaa, esimerkiksi raivausta, niittoa tai laiduntamista. Luonnonsuojelualueen hoidossa otetaan erityisesti huomioon uhanalaiset ja erityisesti suojeltaviksi säädetty lajit (LSA21 ja 22 §) (Metsähallitus 2002, s 10)

Luonnonsuojelualueet ovat arvokasta kansallista pääomaa samaan tapaan kuin museot, arkistot ja kirjastot. Jokaisella tulee olla mahdollisuus nähdä ja kokea alkuperäistä suomalaista luontoa. Niitä käytetään myös luonnon ehdoilla tapahtuvaan opetukseen ja ympäristökasvatukseen. Luonnonsuojelualueet palvelevat myös virkistystä tarjoamalla mahdollisuuksia luonnossa liikkumiseen, retkeilyyn, luonnon tarkkailuun ja luon-toelämyksiin.

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa määritellään ne tavoitteet ja toteutuskeinot, joiden avulla alueen suojeluarvot voidaan säilyttää ja samalla luoda mahdollisuuksia alueen kestäväälle käytölle.

Suunnitelmassa esitetään yksityiskohtaisesti toimenpide-ehdotukset ja niiden toteutustapa sekä -aikataulu. Toimenpiteiden vaikutukset myös arvioidaan kattavasti. Lisäksi suotuisan suojelutason säilymistä tulee seurata erilaisilla toistettavilla selvityksillä.

Luonnonsuojelulain mukaan hoito- ja käyttösuunnitelman laatii se viranomainen tai laitos, jonka hallinnassa luonnonsuojelualue on eli käytännössä kaupunki tai kunta. Yksityismailla, kuten kaupungin omistamilla Timmermalmin ja Österbackenin alueilla hoito- ja käyttösuunnitelman

vahvistaa ELY-keskus. Vantaalla kaupungin ympäristökeskuksen laatima luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma lähetetään ELY-keskukseen hyväksyttäväksi kaupungin ympäristölautakunnan päätöksellä.

Hoito ja käyttösuunnitelmien laatiminen vaatii yhteistyötä useiden kaupungin viranomaisten kanssa. Keskeisessä asemassa on Vantaan kaupungilla viheralueyksikkö, joka toteuttaa suunnittelualueiden rakenteet ja reitit sekä laatii näille ympäristökeskuksen yleissuunnitelman pohjalta toteuttamissuunnitelman. Alueella oleva louhos on mahdollinen kulttuurihistoriallisesti arvokas kohde, josta on pyydetty lausuntoa kaupungin museovirastolta. Ennen toteuttamissuunnitelman laadintaa tullaan kuulemaan myös alueen koulujen, asukkaiden ja kaupungin liikuntapalveluiden näkemyksiä siitä, miten alueen käyttöä tulisi ohjata.

3 SUUNNITTELUPROSESSI JA SUUNNITTELUALUE

Timmermalmin ja Österbackenin hoito- ja käyttösuunnitelman laadinta perustuu olemassa oleviin tietoihin sekä suunnitelmaa varten tehtyihin inventointeihin. Keväällä 2014 tehtiin kirjallisuustutkimus alueesta jo tehdyistä selvityksistä ja kuvauksista sekä alueen suunnittelua ohjaavista kaavoista ja ohjelmista. Hoito- ja käyttösuunnitelman teemakarttojen tausta-aineistona on käytetty kaupungin mittausosaston kartta-aineistoja.

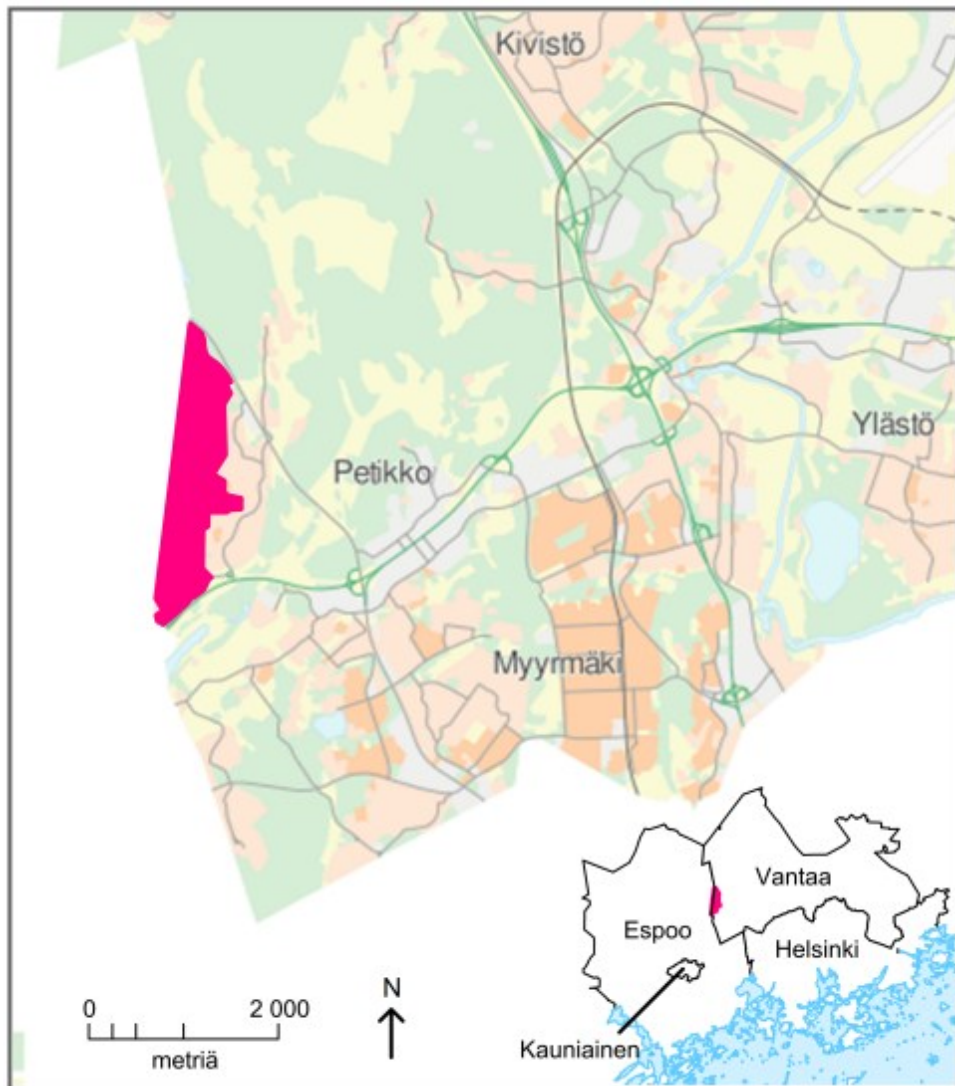
Suunnitelman laatimisen taustaksi tarvitaan erityistä ammattiosaamista. Lintulaskentoihin erikoistunut Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen suunnittelija Jaakko Vähämäki teki lintulaskennan Timmermalmin alueelle kesällä 2014. Samana kesänä inventoitiin alueen kasvillisuus Timmermalmissa ja rajattiin luontotyytit suunnittelualueella. Nämä selvitykset tehtiin yhteistyössä kaupungin toisen suunnittelija ja biologin, Jarmo Honkasen, kanssa.

Alueen olemassa olevat reitit kartoitettiin maastossa käyttäen apuna Samsung älypuhelimeen ladattua Omat reitit -sovellusta, joka tallensi kuljetut reitit maastossa. Sovelluksessa oli myös mahdollisuus merkitä kohteita, jotka edellyttivät erityistä huomiota, kuten mahdolliset kunnostustoimenpiteitä tai rakenteita vaativat paikat sekä hyvät levähdyspaikat.

Kaupungin tietotekniikkayksikkö laati helppokäyttöisen siirto-ohjelman, jolla maastossa tallennetut paikkatiedot oli helppo siirtää puhelimesta MapInfo-ohjelmaan, joka on Vantaan kaupungilla yleisesti käytössä oleva kartta- ja analyysisovellus.

3.1 Sijainti ja suojelutilanne

Timmermalmin suunnittelualue sijaitsee Vantaalla Askiston kaupunginosassa Vihdintien, Kehä III:n ja Espoon rajan välisessä kolmiossa.

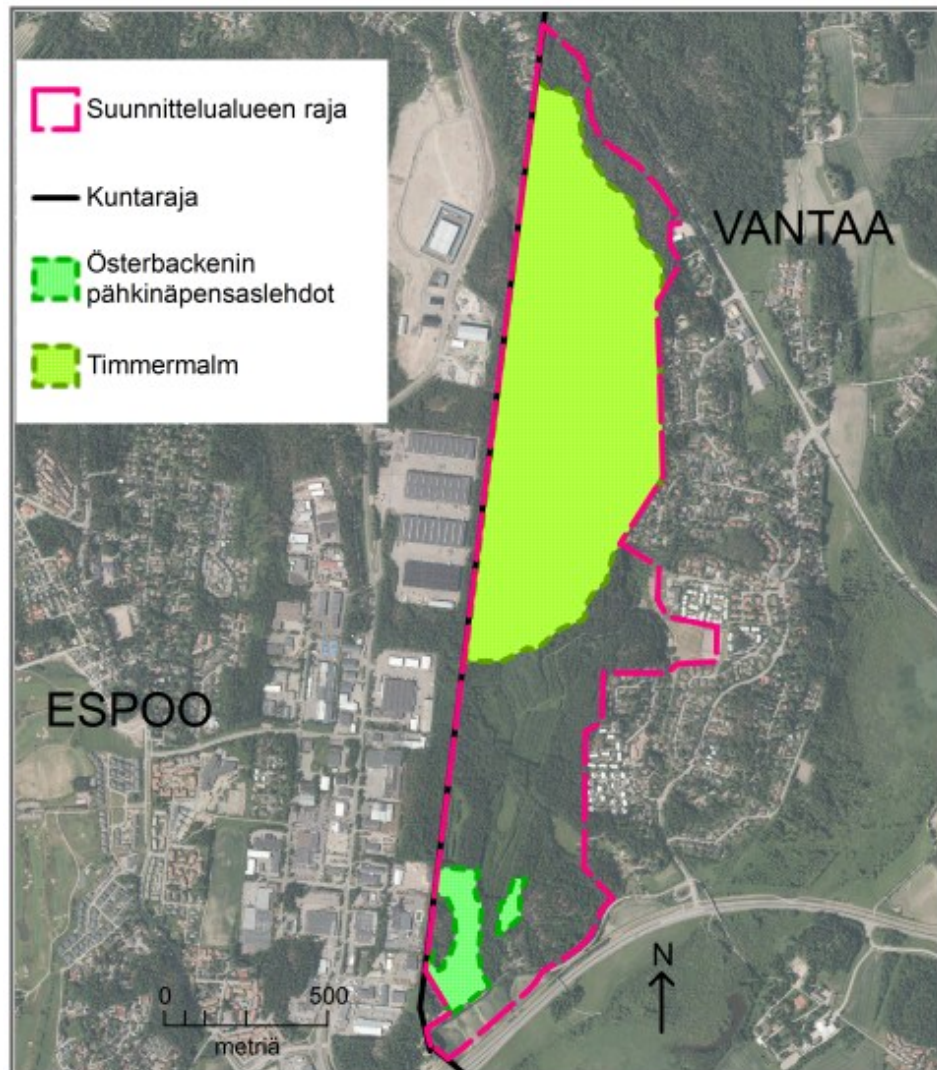
Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti Vantaalla.

Suunnittelualue sijaitsee Vantaan länsirajalla Askiston pientaloalueen länsipuolella. Aukkaita pientaloalueella on noin 1 800. Lännessä suunnittelualue rajautuu Espoon Juvanmalmin teollisuusalueeseen.

Suunnittelualue on kooltaan 133,3 hehtaaria ja se pitää sisällään Timmermalmin luonnonsuojelualueen, Österbackenin luontotyypirauhoitusalueen ja niiden välissä olevan viheralueen.

Timmermalmin luonnonsuojelualue rauhoitettiin Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksellä 16.2.2006. Alueella on arvokkaita lahopuisia kangasmetsiä sekä lehtoja, kallioita, soita ja pienvesiä. Pinta-alaltaan se on 68,4 hehtaaria. (Liite 1.)

Österbackenin suojelualueen lehto on luonnonsuojelulaissa mainittu pähkinäpensaslehto, ja se on rauhoitettu luontotyyppinä vuonna 2002. Suojelualueen pinta-ala on 5,7 hehtaaria. (Liite 2.)

Kuva 2. Timmermalm, Österbacken ja niiden välissä oleva viheralue.

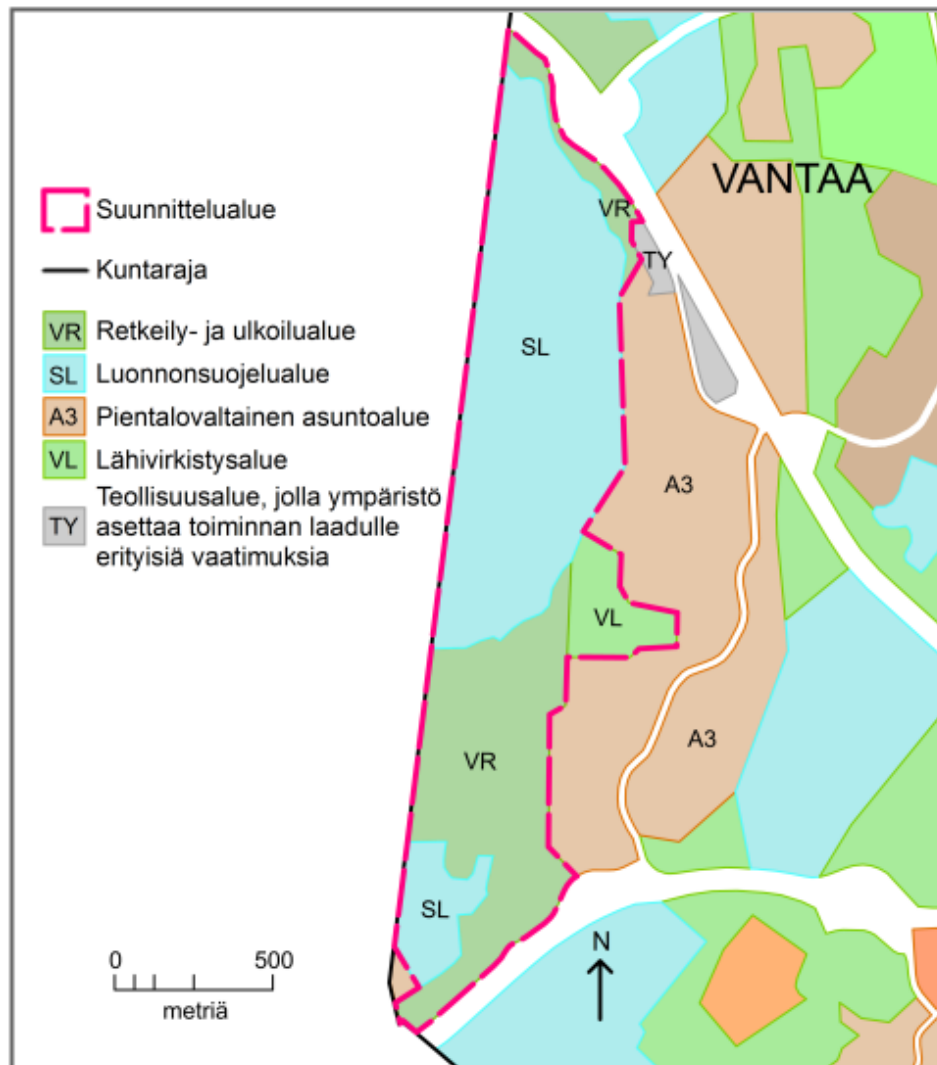
3.2 Kaavoitustilanne

Uudenmaan maakuntakaavassa osoitetaan maakunnan eri osien maankäytön luonne sekä yleispiirteiset rajaukset. Lisäksi kaavassa osoitetaan virkistyksen ja suojelun aluetarpeiden periaatteet sekä valtakunnalliset alueidenkäytön periaatteet.

Uusi maakuntakaava on valmisteilla ja nyt voimassa olevassa kaavassa suunnittelualue on merkitty taajamatoimintojen alueeksi, jonka kautta kulkee maakunnallinen viheryhteystarve. Viheryhteystarvemerkinä maakuntakaavassa tarkoittaa, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava siitä, että merkinnällä osoitettu yhteys säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa virkistys- ja ulkoilu-mahdollisuudet, alueen maisemav arvot, arvokkaiden luontokohteiden säilymisen sekä lajiston liikkumismahdollisuudet. Ympäristöministeriö on vahvistanut nykyisin voimassa olevan kaavan 8.11.2006. (Uudenmaan liitto 2016)

Vantaan kaupungin yleiskaavassa 2007 Timmermalmin ja Österbackenin välillä olevat viheralueet on varattu retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR) sekä lähivirkistysalueeksi (VL) (Vantaan kaupunki, yleiskaavoitus 2016). Timmermalm on suojelualuetta, jonka suojelu on jo kokonaisuudessaan toteutunut. Österbackenin suojelualuevarauksesta on toteutunut kaksi luontotyyppirauhoitusaluetta, mutta niiden välissä on vielä pieni kaistale suojelualuevarausta, ei vielä ole toteutunut.

Koska suunnittelualueelle ei yleiskaavassa ole osoitettu rakentamista, ei aluetta myöskään ole asemakaavoitettu. Tällöin muuta alueen suunnittelua ohjaa yleiskaava ja sen määräykset.

Kuva 3. Vantaan yleiskaava 2007 ja suunnittelualueen raja.

Alue on kaupungin omistamilla mailla, lukuun ottamatta kahta tilaa Österbackenin luontotyypirauhoitusalueen itäpuolella.

3.3 Ohjelmat ja suunnitelmat

Suunnittelualueen hoito- ja käyttösuunnitelman kannalta tärkeimmät alueen kehittämistä ohjaavat suunnitelmat ovat Vantaan kaupungin metsäsuunnitelma sekä kaupungin viheralueohjelma.

3.3.1 Vantaan kaupungin metsäsuunnitelma

Vantaan kaupungin metsiä hoidetaan tarkoin harkittujen ja suunniteltujen periaatteiden mukaan. Kuntatekniikan ja joukkoliikenneasioiden jaosto hyväksyi 24.2.2009 Myyrmäen aluesuunnitelman 2008–2017 nouda-

tettavaksi kaupungin omistamien metsien hoidossa. Alueen kuviokohtaisia toimenpide-ehdotuksia muutetaan tai tarkennetaan sen mukaisesti, mitä viheralueyksikkö on ympäristölautakunnan lausuntoon antamassaan vastauksessa esittänyt. Alueittaiset metsäsuunnitelmat koostuvat kahdesta osasta: suunnitelma- osasta ja karttaliitteestä. (Vantaan kaupunki, kuntatekniikan keskus 2016)

Metsänhoidon periaatteiden mukaan kaikessa metsänhoidossa on tavoitteena vaalia luonnon monimuotoisuutta ja käyttää ympäristöystävällistä tekniikkaa. Maisemanhoidossa hoidetaan sekä lähi- että kaukomaisemaa ja ulkoilureittien varret pidetään turvallisina.

Metsäsuunnitelmassa ei Timmermalmin luonnonsuojelualueelle eikä Österbackenin luontotyyppirauhoitukselle ole osoitettu metsänhoidollisia toimenpiteitä. Österbackenin osalta ne määritellään tässä työssä, kuten myös Timmermalmissa. Timmermalmin suojelupäätöksessä on kuitenkin mainittu, että erityisesti Askiston asutukseen rajoittuvan rinnemetsän hoidossa otetaan huomioon myös ulkoilu- ja virkistyskäytön tarpeet. Luonnonsuojelualueiden välissä olevaa virkistysaluetta hoidetaan metsäsuunnitelman mukaan kaupungin omistamilla alueilla.

3.3.2 Viheralueohjelma

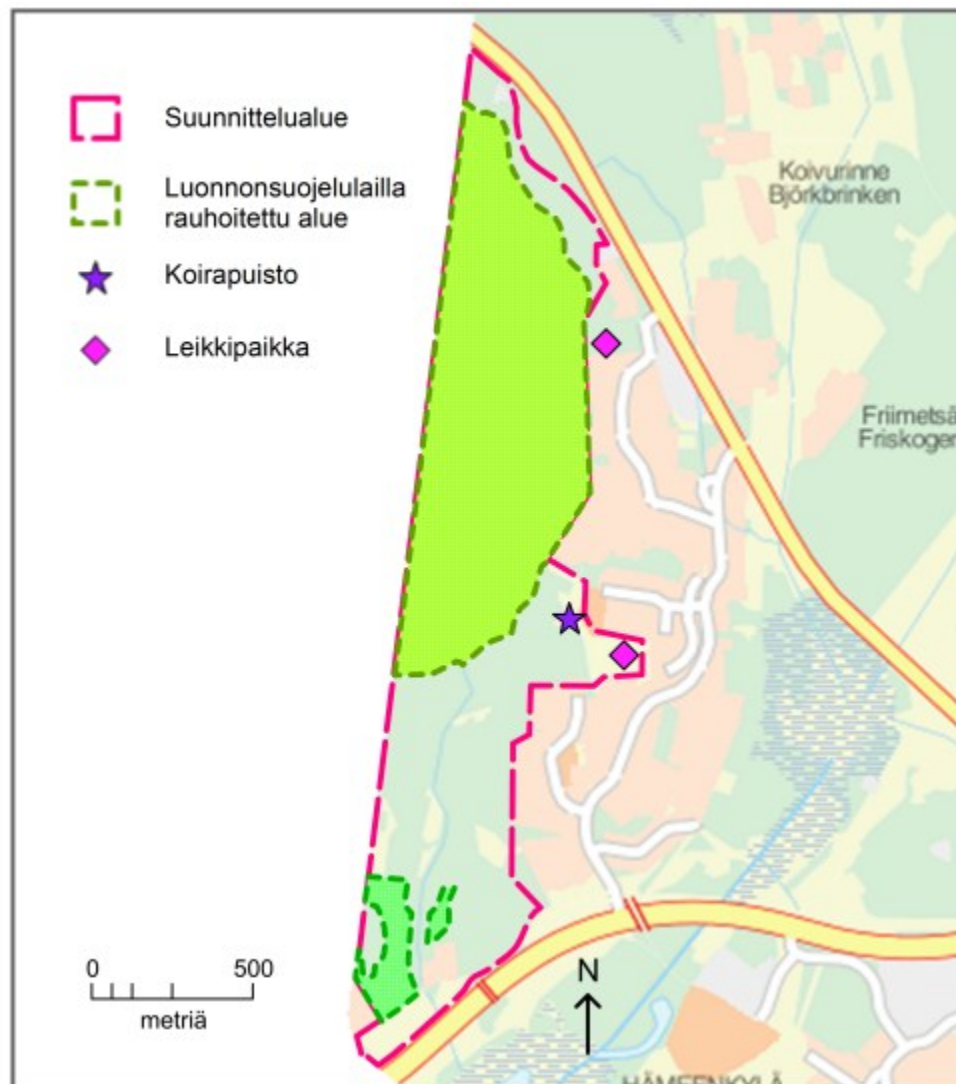
Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi 5.3.2012 kaupungin viheralueohjelman vuodelle 2011–2020. Viheralueohjelma linjaa Vantaalla viheralueiden palveluita ja tuotteita. Se ohjaa viheralueiden suunnittelua, rakensuttamista, ylläpitoa sekä metsä- ja maatalousalueiden kehittämistä. Se linjaa asukasyhteistyötä sekä vuorovaikutusta ja tiedotusta. (Vantaan kaupunki, viheralueyksikkö 2016)

Viheralueohjelman 2011–2020 päätavoitteet ovat:

- Vantaalla on kattava ja yhtenäinen viheralueverkosto. Viheralueet edistävät luonnon monimuotoisuutta ja elinvoimaisuutta.
- Viheralueilla sopeudutaan ilmastonmuutokseen.
- Joet, vesistöt ja Vantaan vetovoimakohteet ovat viheralueiden valtteja. Viheralueiden reitit muodostavat yhtenäisen kulkuverkon. Vesistöjen ekologinen tila on hyvä.
- Palveluita monipuolistetaan. Toiminnalliset puistot ovat hyvässä kunnossa toiminnoiltaan ja varusteiltaan monipuolisia, eri-ikäisille suunnattuja ja viihtyisiä. Leikkipuistoja keskitetään. Viheralueet toteutetaan uusille asuinalueille viiden vuoden kuluessa kortteleiden valmistamisesta. Yritysviheralueita toteutetaan luomaan imagoa ja parantamaan vetovoimaa.
- Avoimet kulttuurimaisemat, pellot ja niityt hoidetaan avoimina.

- Viherympäristö on turvallinen ja roskaton. Viihtyisyyttä pyritään parantamaan.
- Eri-ikäisten asukkaiden, sidosryhmien ja viranomaisten kanssa tehdään järjestelmällistä ja jatkuvaa yhteistyötä. Viheralueista tiedotetaan.

Kullekin suuralueelle tehtiin viheraluepalveluiden tavoitteellinen suunnitelma. Viheralueohjelman mukaan Myyrmäen suuralueella rakennetaan suunnittelukaudella uusia ulkoilureittejä ja pitkospuita luonnonsuojelualueelle viheralueyksikön ja ympäristökeskuksen yhteistyöhankkeena. Suunnittelun kannalta merkittävimmät ovat Askiston asuinalueelle suunnitellut ulkoilureitit. Tällä hetkellä suunnittelualueella on yksi koirapuisto ja yksi leikkipaikka. Lisäksi aivan suunnittelun alueen laidalla on yksi leikkipaikka.

Kuva 4. Viheralueohjelman kohteet.

3.4 Alueiden käyttö ja ympäristöhäiriöt

Timmermalm on Askiton vajaan 1800 asukkaan lähivirkistysaluetta, mutta sillä on merkitystä myös laajemmin. Myyrmäen alueella asukkaita oli 1.1.2016 yhteensä 53 902. (Vantaan kaupunki, tietopalvelu 2016)

Virkistykseen paineet näkyvä suojelualueiden maastossa. Etenkin rinteiden lakiosien avokalliot ovat paikoin kuluneita ja herkkiä edelleen vaurioitumiselle. Vaikka alueen polut pääosin sijoittuvat suon reunamille ja rinteiden alaosiin, ovat erityisesti pohjoisosassa sijaitsevat kalliot pahoin kuluneet. Alueen kasvillisuutta on vaurioittanut myös mopoilu ja etenkin viimeaikoina maastopyöräily, joka on suojelualueilla kielletty. Maastopyöräilyä on lisännyt tiedon puute ja alueen huono merkintä, vasta syksyllä 2014 Timmermalmin alueen rajoille saatiin luonnonsuojelumerkinnät ja Österbackenista ne puuttuva edelleen.

Kuva 5. Timmermalmin suojelualueen rajamerkki

Roskaantumista alueella on melko vähän, vain tietyt paikat Jyyskärinojan varrella, joissa oleskellaan enemmän, näyttävät roskaantuvan helposti. Myös virkistysalueen reuna lähellä asutusta on roskaantunut paikoin jätteistä ja rakennelmista.

Kuva 6. Koju lähellä Askiston asuinalueita.

Lähellä Timmermalmin suojelualueen kaakkoisreunaa oleva Kimaran päiväkotikäyttämä aluetta retkeilyyn keväisin ja syksyisin vähintään kerran viikossa. Eväretkeilyä helpottamiseksi alueelle toivottaisiin jonkinlaista piknikpaikkaa. Kulkemista alueella pidetään helppona, mutta tietoa muun muassa uhanalaisista lajeista toivotaan. Askiston koululta käydään alueella mm. suunnistamassa. (Suullinen tieto 3.8.2016, Riikka Metsäkoivu, vaarajohtaja)

Suunnittelualueella toimii kaksi metsästysseuraa: Hämeenkyliän metsästysyhdistys ja Tikkurilan Eräkerho ry. Lain mukainen metsästys on sallittu Timmermalmin luonnonsuojelualueen rahoituspäätöksessä. Österbackenilla metsästystä ei ole erikseen mainittu. Österbackenin luonnonsuojelualueelta hieman koilliseen sijaitsee riistan ruokintapaikka ja ampumapaikka.

Suojelualueilla, joissa metsästys on sallittua, sitä voidaan tarvittaessa rajoittaa esimerkiksi alueellisesti, ajallisesti tai lajikohtaisesti. Suojelualueet tai niiden osat voivat toimia esim. riistaeläinten rauhoitusalueina, usein osana laajempaa aluekokonaisuutta. Metsästysrajoitusten suunnittelussa otetaan huomioon niin suojelutavoitteet kuin riistaeläinkantojen hoito ja säätely, sekä metsästyksen mahdollisesti aiheuttama häiriö luonnolle tai alueen virkistyskäytölle.

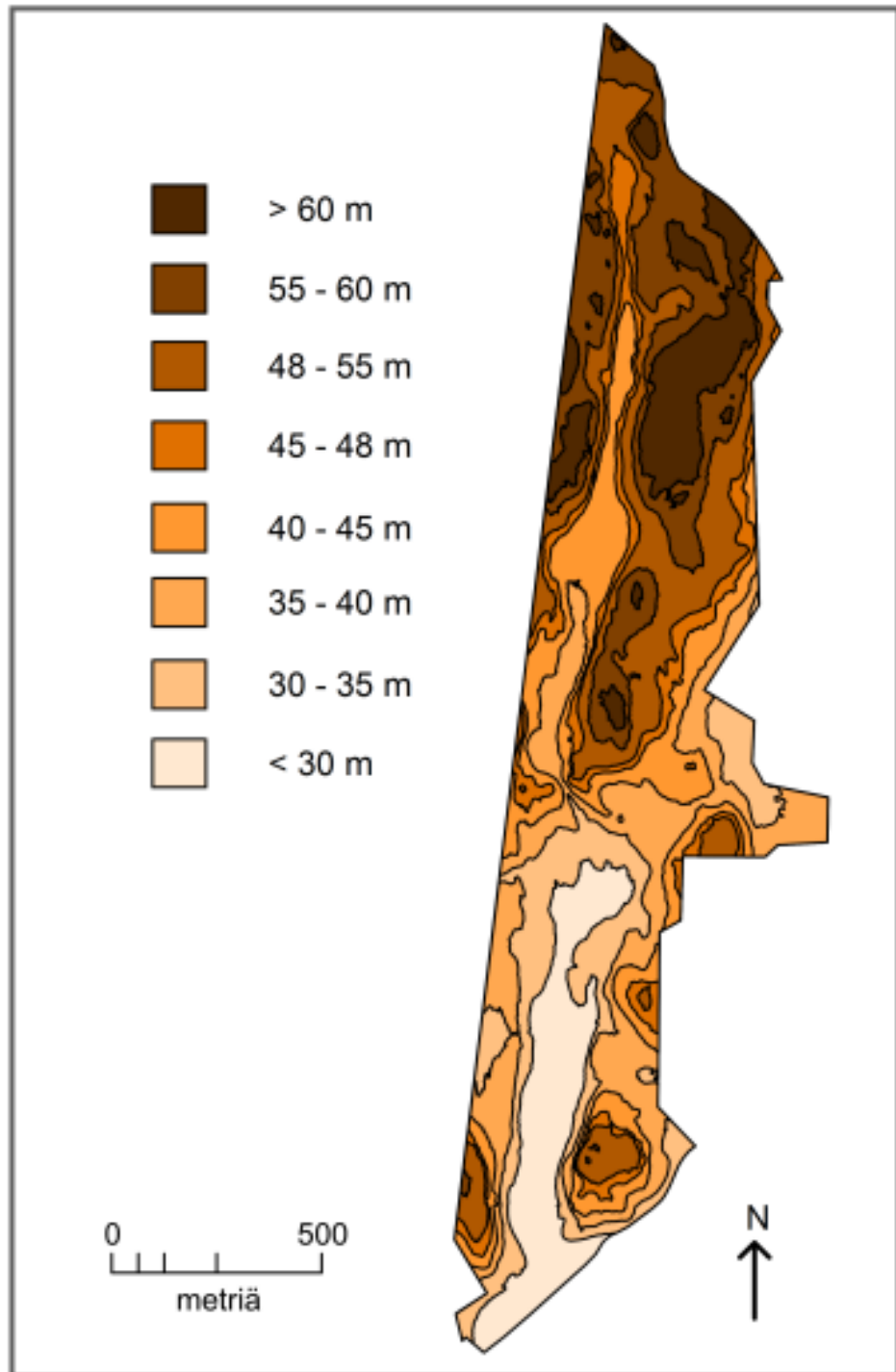
4 SUUNNITTELUALUEEN LUONTO JA MAISEMA

Kasvimaantieteellisesti Vantaan seutu kuuluu hemiboreaaliseen vyöhykkeeseen. Vyöhyke on pohjoisen havumetsävyöhykkeen ja keskieurooppalaisen lauhkean lehtimetsävyöhykkeen vaihettumisaluetta. Vantaa sijaitsee hemiboreaalisen vyöhykkeen pohjoisrajalla ja maaperällä ja pienilmastolla on suuri merkitys paikalliseen kasvillisuuteen. Kasvuolosuhteitaan edullinen hemiboreaalinen vyöhyke näkyy Vantaalla esimerkiksi lehtojen runsautena tai siinä, että Vantaalla kasvaa jaloja lehtipuita, kuten tammea (Vantaa kaupunki, tietopalveluyksikkö 2015)

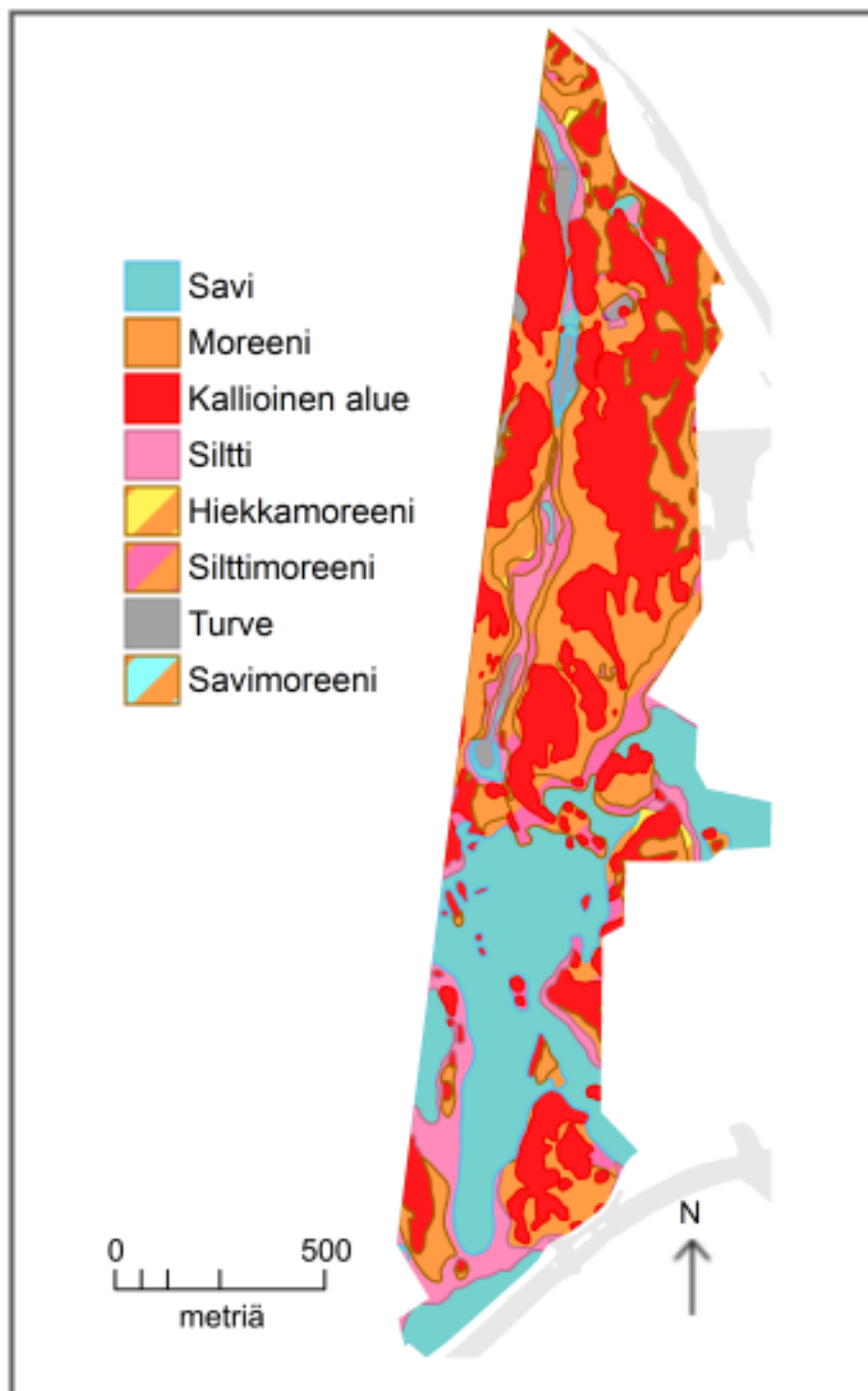
Maisemallisesti Vantaa kuuluu etelärannikon maisemamaakuntaan, jota luonnehtivat laajat savitasangot ja pienet joet sekä huuhtoutuneet kallio-moreeniselänteet. Kallioperä on maisemarakenteen perusta. Suunnittelualue alue on maisemarakenteeltaan pääasiassa jyrkkäpiirteistä erämaaselännettä, joka topografialtaan vaihtelevaa kallio-moreeniselänneryhmä. Tämä tekee maisemasta monimuotoisen virkistysmetsän. (Vantaa kaupunki, tietopalveluyksikkö 2015)

4.1 Suunnittelualueen maaperä, pinnanmuodot ja maisemarakenne

Suunnittelualueen pohjoisosassa Timmermamin luonnonsuojelualueella sijaitsee kahden kallioselänteen välissä pieni laaksopainanne. Kalliorinteet ovat moreenia ja painanteessa silttiä savea ja turvetta. Painanteen halki virtaa pieni puro, Jyyskärinoja. Luonnonsuojelualueen eteläpuolella puro virtaa savikkoalueen halki. Savikkoalue kapenee etelässä Österbackenin kallioselänne-moreenialueen luona.

Kuva 7. Suunnittelualan maastonkorkeudet merenpinnan tasosta

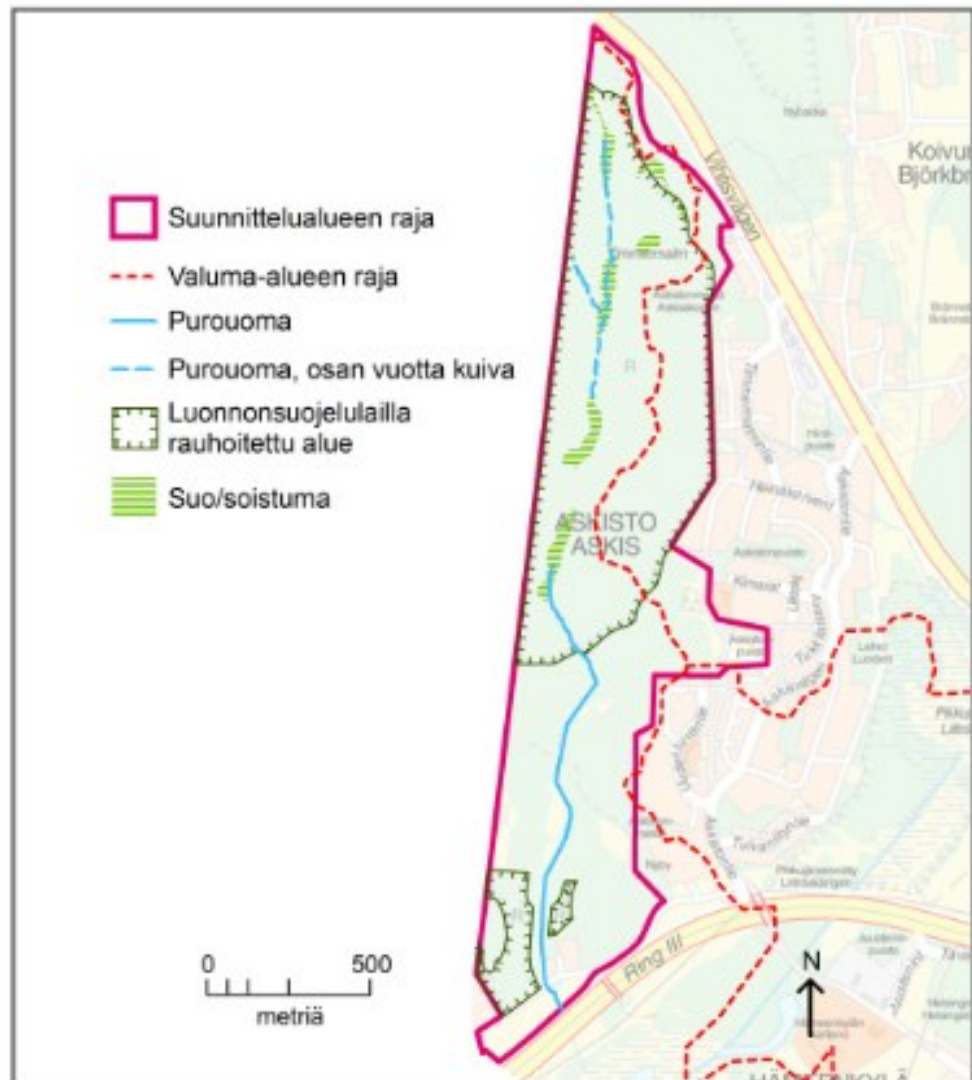

Kuva 8. Suunnittelualan maaperä

4.2 Suunnittelualan pienvedet

Vantaan pienvedet on kartoitettu vuonna 2009 Vantaan pienvesiselvityksessä. Timmermalmin alueella ei ole Vantaan pienvesiohjemaan mer-

kittyjä pienvesiä. Alueen halki kalliopainanteessa virtaa kuitenkin luonnonoja, Jyyskärinoja. Oja saa alkunsa Askistosta läheltä Espoon rajaa olevilta pitkänomaisilta soilta ja laskee etelään kahden pellon läpi ja virtaa edelleen Österbackenin kohdalla Uudenkyläntien ja Kehä III:n ali Pitkäjärveen. Muita pienvesiä ei alueella ole. (Vantaan kaupunki & Finnish Consulting Group 2009)

Kuva 9. Suunnittelualueen pienvedet

4.3 Suunnittelualueen eläimistö

Timmermalm on Vantaan parhaimpia liito-orava-alueita. Niitä liikkuu eritoten suojelualueen länsireunan sekametsissä, joissa kasvaa kuusien lisäksi haapoja, koivuja ja muita lehtipuita. Yhtenäinen metsäyhteys jatkuu Nuuksion kansallispuistoon asti, joten Timmermalmilla saattaa nähdä suuriakin eläimiä, kuten hirviä ja valkohäntäkauriita. Monipuolinen luontotarjoaa myös runsaasti asuinsijoja lukuisille lintulajeille.

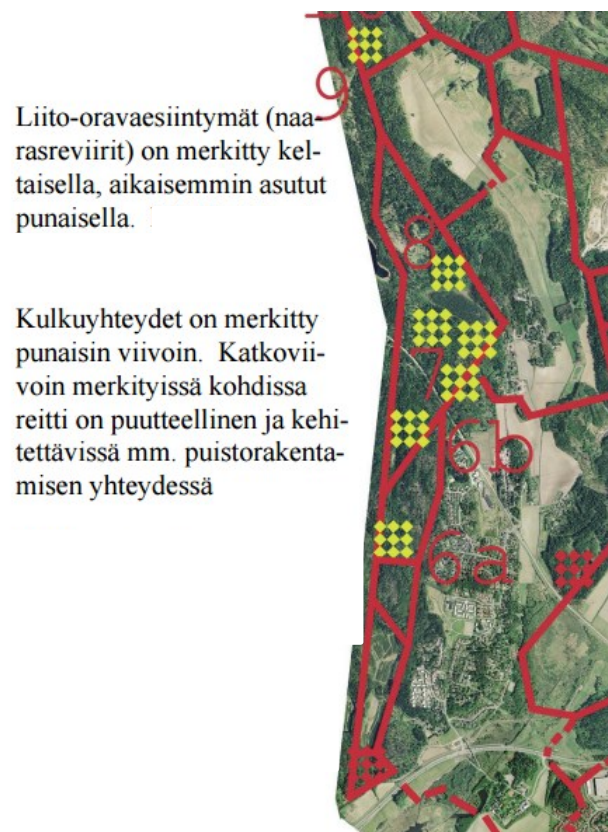
4.3.1 Linnut

Suunnittelualueella tyypillisimpiä lintuja ovat rastaat sekä tiaisten, hippiaisten ja uunilintujen kaltaiset pienet lajit. Niiden lisäksi alueella pesii ainakin pyitä ja variksia.

Alueen linnusto on lajistoltaan monipuolinen ja runsas, mutta uhanalaisia tai harvinaisia lajeja ei löydetty pesimälinnuston laskennoissa. Lajisto on muuttunut viimeisten 15 vuoden aikana puuston järeytymisen ja valtakunnallisten muutostrendien mukaisesti. Esimerkiksi peippo, mustaras, tali- ja sinitiainen ovat runsastuneet, kun taas pajulintu ja metsäkirvinen ovat vähentyneet. Lahopuuston lisääntyminen luo mahdollisuuksia tikkojen ja koloissa pesivien lintujen runsastumiselle tulevaisuudessa. (Liite 3.)

4.3.2 Liito-oravat

Timmermalm kuuluu Vantaan liito-orava-alueeseen joka ulottuu Askistosta Vestraan Espoon rajaa myötäillen. Timmermalmin esiintymät todettiin jo vuonna 2003 tehdyssä selvityksessä erittäin elinvoimaiseksi, ja se on ilmeisesti yhteydessä kaupungin rajantakaiseen kantaan. Maastokäynneillä 2014 löytyi useita asuinpuita myös Österbackenin rauhoitusalueelta. (Solonen, T, 2004)

Kuva 10. Liito-oravaesiintymät suunnittelualueella. (Solonen 2004)

Timmermalmin alueella todettiin vuonna 2003 merkkejä liito-oravasta kahdessa, hieman toisistaan erillään olevassa paikassa (Solonen 2004). Kesällä 2014 maastokäynneillä löydettiin tuoreita liito-oravan papanoita kahden puun juurelta uudelta alueelta Österbackenin luontotyyppi-rauhoituksen itäpuolelta. Esiintymästä ei ole tietoja aikaisemmilta vuosilta.

Pääosa EU:n nykyisen alueen liito-oravakannasta elää Suomessa. Näin Suomella on EU:ssa päävastuu tämän luontodirektiivin liitteissä II ja IV mainitun lajin suojelussa. Liitteen IV lajit on määritelty ”ensisijaisen tärkeiksi” lajeiksi, jotka vaativat menestyäkseen erityistä suojelua.

Suomessa liito-orava on luokiteltu nykyisessä uhanalaisten lajien luettelossa vaarantuneeksi. Suotuisan suojelutason ylläpidossa on huomioitava, että uhanalaisen lajin nykyinen levinneisyysalue ja yksilömäärä eivät saa pienentyä merkittävästi. Lajille on turvattava mahdollisuus luonnolliseen kannankehitykseen.

Vuonna 2006 Vantaalla laadittiin Länsi-Vantaan liito-oravakannan suojelusuunnitelma. Suojelusuunnitelman mukaan kaupungin omien metsien hoidon keskeiseksi tavoitteeksi liito-orava-alueilla otetaan varttuneiden kuusikoiden osuuden säilyttäminen vähintään 20 prosenttina pinta-alasta ja hoitotoimien suuntaaminen ensi sijassa taimikoiden hoitoon sekä nuorten kasvatusmetsien harvennuksiin näiden kasvun nopeuttamiseksi. Toistaiseksi pidättäydytään päätehakkuista varttuneissa kuusikoissa ja sekametsissä, kunnes kuviokohtaiset metsäsuunnitelmat on tarkistettu sellaisiksi, että hoitotoimet tukevat liito-oravakannan vahvistumista.

Esiintymien välillä ja eri suuntiin niitä ympäröivillä metsäalueilla säilytetään liito-oravien levittäytymisen mahdollistavat, puustoiset kulkuyhteydet. Nämä suojelusuunnitelman toimenpiteet toteutuvat tämän hoito- ja käyttösuunnitelman alueella.

4.4 Suunnittelualueen kolmen osa-alueen luoto ja maisema

Suunnittelualueen kolme osa-aluetta muodostavat luonoltaan ja maisemaltaan omaleimaisen kokonaisuuden. Yhdistävänä tekijänä on koko alueen halki virtaava Jyyskärienoja.

4.4.1 Timmermalmin luonnonsuojelualue

Timmermalmin suojelualueen maisemaa hallitsevat pohjois-eteläsuuntainen kallioselänne, sitä reunustavat kuusivaltaiset rinnemetsät ja suojelualueen länsireunan kapea suo. Rinnemetsät ovat maisemaltaan sulkeutuneita tai puolisolkeutuneita metsiä. Kallioalueilla maisema

on paikoin hyvinkin avointa, joskin rinnemetsät rajaavat kaukomaisemaa. Laaksopainanteessa sijaitseva suojuotti on säilynyt lähes luonnontilaisena, sillä alueella sijaitsevat polut ovat maiseman morfologiaa mukaillen sijoittuneet suon reunama.

Kuva 11. Timmermalmin kallioselänne ja kulunut reitti.

Suoalueen pohjoispäässä on komeaa tervaleppäkorpea. Korpialue seuraa kapeana vyöhykkeenä etelään virtaavaa puroa. Suoalueen eteläosasta löytyy myös pienehkö avosuo. Aivan suojelualueen eteläosassa kasvaa pähkinäpensaita.

Kuva 12. Tervaleppäkorpi

Suojelualan avokallioilla kasvaa monin paikoin kalliokohokkia ja pikkutervakkoa, jotka molemmat ovat harvinaisia eteläisessä Suomessa. Pohjoisosan tervaleppäkorvessa suuret saniaiset, kuten kotkansiivet ja hiirenportaat, tuovat vehreyttä metsämaisemaan. (Liite 4.)

Kuva 13. Pikkutervakko

Korpialueiden ja erilaisten kangasmetsien lisäksi Timmermalmin luonnon-suojelualueelta löytyy lehtoaloja. Niillä kasvaa muun muassa sini- ja valkovuokkoja. Länteen viettävän jyrkän rinteen alaosissa kasaa yksittäisiä metsälehmäksiä. Timmermalmin alueella liito-oravat liikkuvat eritoten suojelualan länsireunan sekametsissä, joissa kasvaa kuusien lisäksi haapoja, koivuja ja muita lehtipuita.

Kuva 14. Jyyskärinoja

4.4.2 Virkistysmetsä

Suojelualueiden välissä oleva virkistysmetsä koostuu tuoreista ja kuivista kankaista alueen länsilaidalla. Maasto on alavampaa kuin pohjoisemmalla suojelualueella ja avokalliot ovat vähissä. Lännessä ja etelässä on savi-pohjaista vanhaa maatalousaluetta ja maisemassa on merkittävä muuten luonnontilaisen kaltaisesta metsäalueesta poikkeava istutus-kuusikko.

Kuva 15. Metsäalue Timmermalmin ja Österbackenin välissä.

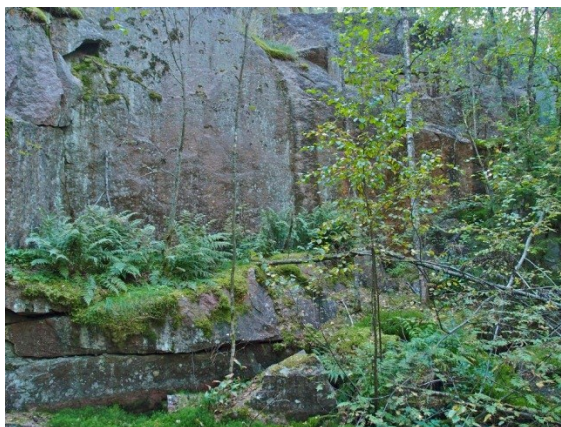
4.4.3 Österbackenin luontotyyppirauhoitus

Österbacken on osa Hämeenkylässä sijaitsevaa kulttuurimaisemaa, josta on löydetty kivikautisia asuinpaikkoja. Österbackenin pähkinäpensaslehto sijoittuu kahdelle rinteelle, joita erottaa laaksonpohjan tiheä puronvarsilehto. Kivisellä rinteellä valtapuuston kuusien katveessa kasvaa pähkinäpensaita, jotka muodostavat paikoin lähes yhtenäisen latvuserroksen ylempien latvuserrosten alle.

Kuva 16. Pähkinäpensaslehto.

Alueen läntisestä kukkulasta on louhittu kiveä. Louhinnan jäljiltä maastoon on jäänyt pystysuora kiviseinä ja laajahko louhikkoalue. Kukkuloiden rinteitä peittävät enimmäkseen kuusi- ja mäntyvaltaiset metsät. Sekapuustoa muodostavat rauduskoivut, haavat ja yksittäiset tammet. Purovarressa puusto on nuorempaa ja lehtipuuvältaista. Pensaskerroksesta löytyy puiden taimien lisäksi lehtokuusamaa, taikinamarjaa, paatsamaa ja näsiä. Kenttäkerroksessa sinivuokko on runsas. Sen seurassa kasvaa yleisesti käenkaalia, oravanmarjaa, kioloa ja mustikkaa. Kivisillä rinteillä kasvaa myös kevätlinnunhernettä ja nuokkuhelmikkää.

Kuva 18. Louhos.

Varsinkin lahoa lehtipuustoa on paikoin runsaasti. Österbackenin suhteellisen pieneltä metsäalueelta onkin löydetty lähes 40 kääpälajia. Niistä merkittävä osa on lehtipuulla eläviä lajeja, kuten koivuun erikoistuneet taulakääpä ja pötkelökääpä sekä lepällä kasvava lepänkääpä. Aika ajoin Österbackenissa voi nähdä ja kuulla korppeja ja pähkinäpensaiden tuottaessa satoa liikkuu alueella pähkinähakkeja. Niiden kanssa samaa elinpiiriä jakavat myös liito-oravat. Jälkien perusteella metsässä liikkuu myös hirviä ja kauriita sekä mäyriä, jotka ovat kaivaneet pesäkolonsa hiekkaiseen rinteeseen.

4.4.4 Käävät

Timmermalmin alueelle on vuonna 2003 tehty kääpäselvitys, jossa alueelta löydettiin yhteensä 62 kääpälajia. Timmermalmin Pohjois- ja eteläalueen kääpälajistoon sisältyy yksi vaarantunut, kolme silmälläpidettävää ja viitisentoista muuten vaateliasta tai harvalukuista kääpälajia. Lisäksi alueelta löydettiin vaateliasta kruunuhaarakasta sekä vanhoja metsiä suosivia orakkaita. (Savola & Wikholm)

Alueelta löydetty kääpälajisto sekä viimeisen parinkymmenen vuoden aikana merkittävästi lisääntynyt lahopuun määrä kertoo osaltaan siitä, että Timmermalmin alue on hyvää vauhtia luonnontilaistumassa ja muuttumassa suotuisammaksi myös vaateliaalle lahottajalajistolle.

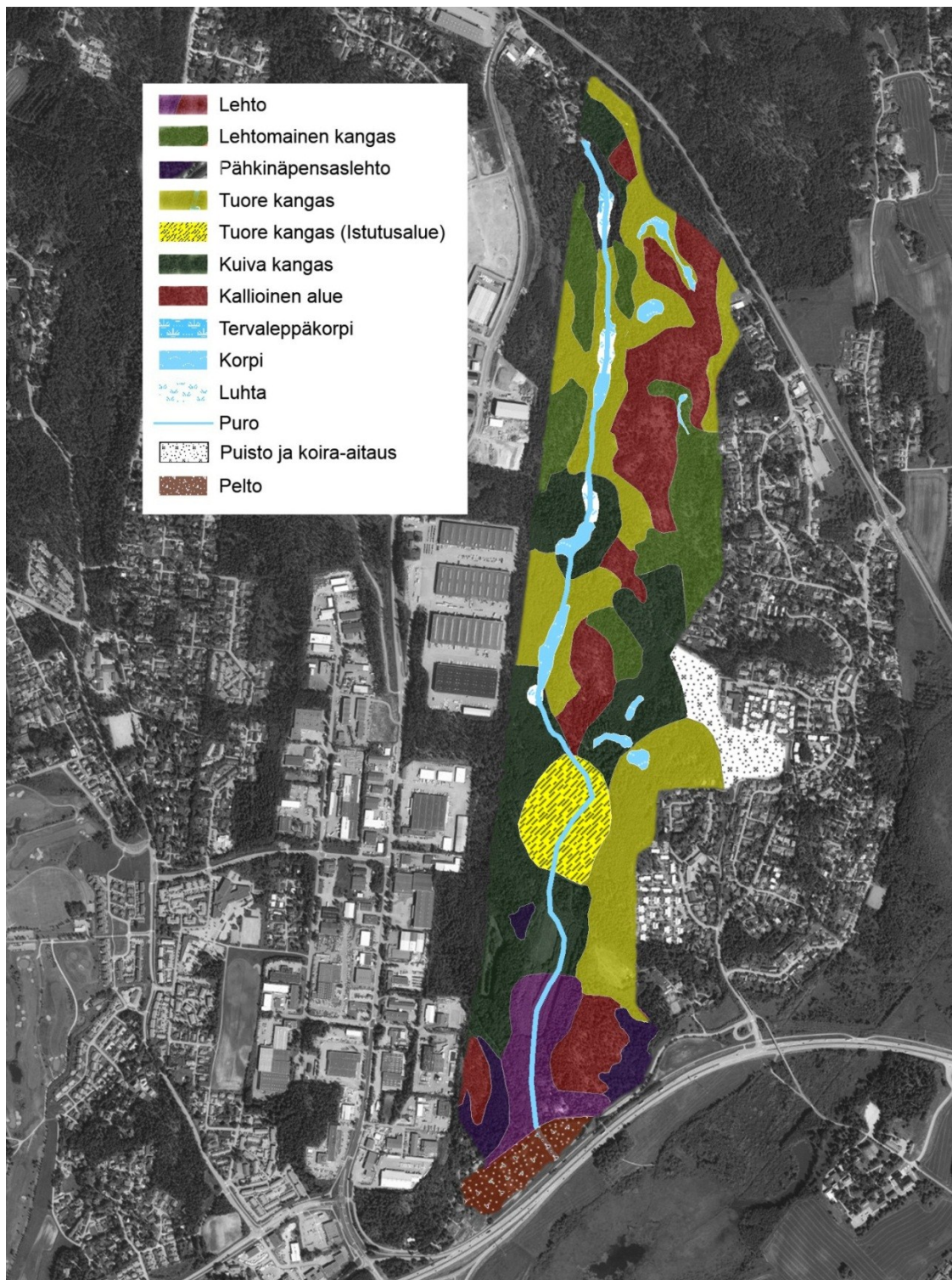
Timmermalmin alueella nyt elävien vaatelioiden lahopuulajien elinolosuhteet alueella vaikuttavatkin tulevaisuudessa melko turvatuilta, vaikka aktiivista lahopuun tuottoa ei tehtäisikään. Haapalahopuun osalta tilanne on kuitenkin huolestuttavampi, koska valtaosa elävistä haavoista on edelleen kovin hyväkuntoisia.

Timmermalmin eteläosan kääpäselvityksestä samalta vuodelta löydettiin 36 kääpälajia. Osa selvitysalueesta kuuluu Österbackenin luontotyyppirauhoitusalueeseen. Timmermalmin eteläosasta löytyi seitsemän vaateliasta tai harvinaista lajia. Näistä kaksi on luokiteltu vaarantuneeksi, yksi silmälläpidettäväksi.

Kääpäselvityksessä todetaan, että on tärkeää kehittää eteläisen alueen pohjoisen alueen välisen metsän ekologista laatua virkistysmetsänä. Tämä onkin toteutumassa nykyisessä metsäsuunnitelmassa ja tämän hoito- ja käyttösuunnitelman pohjalta

4.5 Suunnittelalueen kasvillisuuskuviot

Suunnittelalueen kasvillisuuskuviot on esitetty teemakartalla. Alueen kasvillisuuskuviot ovat: pähkinäpensaslehto, lehto, lehtomainen kangas, tuore kangas, kalliainen alue, tervaleppäkorpi, korpi ja luhta.

Kuva 19. Suunnittelalueen kasvillisuuskuviot.

4.5.1 Pähkinäpensaslehto

Österbackenin pähkinäpensasalueet ovat edustavia ja suhteellisen edustavia. Alueet sijoittuvat purolaakson rinteiden molemmin puolin. Länsipuolista aluetta pähkinäpensasalue kiertää kukkulaa Espoon puolelle. Alue on kuusivaltaista, mutta siellä kasvaa myös useita tammia, joista suurimman läpimitta on 109 cm, Pensaskerroksessa pähkinäpensaat ovat vallitsevia, mutta paikoin myös pihlajaa ja haapaa on runsaasti. Kasvillisuustyyppi on oravanmarja-käenkaalilehto. Kenttäkerroksessa kasvaa yleisesti sini- ja valkovuokkoa, kieloa sekä rinteiden yläosissa runsaasti mustikkaa. Länsialueella on myös runsaasti ruohovartisia isohkoja laikkuja.

Maastokäynneillä 2014 havaittiin purolaakson länsipuolisilla rinteillä kaksi pähkinäpensasaluetta, jotka todennäköisesti täyttäisivät luontotyyppirauhoituksen kriteerit. Alueet tullaan selvittämään ja rajaamaan tarkemmin ja asia viedään tiedoksi Uudenmaan ELY-keskukseen.

4.5.2 Lehto

Lehtoalueilla on sekapuuna haapaa, koivua, tuomea, pihlajaa, harmaaleppää ja raitaa, pensaskerroksessa mustaherukkaa ja taikinamarjaa. Lehto on tyypiltään keskiravinteista tuoretta lehtoa ja sen kenttäkerroksessa on metsäalvejuurta, kieloa, sudenmarjaa, oravanmarjaa, käenkaalia ja metsäimarretta.

4.5.3 Lehtomainen kangas

Lehtomaisilla kankailla pääpuulajeina on kuusi, rauduskoivu, mänty tai haapa. Lehtomaisella kankaalla pensaskerros selvästi tiheämpi kuin tuoreella kankaalla. Pihlajan, raidan ja harmaalepän lisäksi tuomi on yleinen. Mustikanvarvuston lisäksi kenttäkerroksessa esiintyy yleisesti myös heiniä ja ruohoja. Rehevillä, valoisilla alueilla kielokasvustot ovat yleisiä.

4.5.4 Tuore kangas

Timmermalmin suojelualueella puron molempien puolien alimmilla alueilla, loivemmilla ja kosteilla rinteillä kasvillisuus on lehtomaista. Koivun, kuusen, pihlajan, leppien ja paatsaman lisäksi kasvoi pensaskerroksesta taikinamarjaa, mustaherukkaa sekä vadelmaa. Kenttäkerroksessa kasvoi myös valko- ja sinivuokkoa, kieloa, oravanmarjaa, kevätlinnun-hernettä, mustikkaa, mesimarjaa, lillukkaa, käenkaalia, kevätpiippoa, metsätähteä, metsä- ja kangasmaitikkaa, metsäkortetta, mesiangervoa, kultapiiskua sekä sananjalkaa.

4.5.5 Korpi

Jyrkkien rinteiden rajaamaan laakson leventyessä uudelleen on puron ympärille kehittynyt suo, joka puron reunalla on lähinnä saniaiskorpea, mutta vaihtuu nopeasti ruoho-mustikkakorveksi. Kaunista korpimaisemaa hallitsevat suuret kuuset ja puronvarren saniaiset.

Valtapuustona ovat järeät kuuset. Ylimpään latvuserrokseen yltävät myös suuret hieskoivut ja muutamat tervalepät, jotka kasvavat sekapuina kuusivaltaisessa laakson kohdassa. Paikoin tiheäpuustoisten mättäiden välissä on hyllyvää ja vetistä luhtaa. Raja suon ja kangasmaan välissä on selvä.

4.5.6 Kuiva kangas

Kuivilla kankailla pääpuulajina on mäntyjä niiden ohella harvakseltaan kuusta ja lehtipuita. Pensaskerros on harva ja kasvilajeja on vähän, usein pensaskerros muodostavat kitukasvuiset lehtipuut, kuten koivu tai pihlaja. Kenttäkerroksessa kasvaa lähinnä vain varpuja, kuten kanervaa.

4.5.7 Kallioinen alue

Kalliorinteillä oleva kuivahko mäntyä ja kuusta kasvava kangas muuttuu avokalliolla karukkokankaaksi, jossa lajisto jää paikoin suppeaksi. Jäkälien ja sammalten lisäksi näillä alueilla kasvaa kituliaita mäntyjä sekä koivun, pihlajan ja haavan taimia. Kalliolla kasvaa myös katajaa sekä kanervaa, jäykkärölliä, ahosuolaheinää ja kalliokohokkia.

Kallioalueen erikoisuuksiin kuuluu pikkutervakko (*Lychnis alpina*). Pikkutervakko on yleinen Lapissa ja Kaakkois-Suomessa, harvinainen muualla maassa ja puuttuu tyystin Satakunnasta ja Etelä-Savosta. Timmermalmin kallioalueella on myös pieni metsälehmusalue. Kallioalueiden korpipainanteet ovat ohutturpeisia ja runsasravinteisia, mikä näkyy niiden kasvillisuudessa. Pääpuulaji on usein kuusi.

4.5.8 Tervaleppäkorpi

Timmermalmin tervaleppäkorpi sijaitsee pohjois-eteläsuuntaisessa painanteessa suojelualueen pohjoisosassa. Uudenmaan ympäristökeskus on inventoinut alueen ja todennut sen olevan edustava suojelukriteerit täyttävä tervaleppäkorpi, joka on harvinainen eteläinen suotyyppi. Edustavuus ilmentää, miten ”tyypillisenä” luontotyyppi alueella on, ja siihen vaikuttavat muun muassa luontotyyppin rakenne, toiminta ja ennallistamismahdollisuudet. Tervaleppä on alueen valtapuuna, mutta tervaleppien seassa kasvaa myös hieskoivua ja kuusia. Pensaskerros päälaajina on tuomi seuranaan pihlajia ja paatsamia.

Alueella on voimakkaan luhtaisuuden leimaamaa suokasvillisuutta. Korpi on pääosin hyvin kosteaa ja jyrkkäreunaiset mätäspinnat ja niiden väliin jäävät erittäin märät väli- ja rimpitilat vaihtelevat.

Märimmillä alueilla mätäspinoilla kasvaa käenkaalia, oravanmarjaa, metsä- ja isoalvejuurta, hiirenporrasta, lillukkaa, jänönsalaattia ja harmaasaraa. Kosteimmilla välialueilla ovat päälajeina muun muassa vehka, suo-orvokki sekä ranta-alpi ja kurjenjalka. Kuivemmillä välipinoilla kasvillisuus vastaa mättäiden kasvillisuutta ja paikoin välipinnat ovat mustaa mutaa. Tervaleppäkorpi on säilynyt hyvin luonnontiaisena läheisestä asutuksesta huolimatta.

4.5.9 Korpi

Jyrkkien rinteiden rajaamaan laakson leventyessä uudelleen on puron ympärille kehittynyt suo, joka puron reunalla on lähinnä saniaiskorpea, mutta vaihtuu nopeasti ruoho-mustikkakorveksi. Kaunista korpimaisemaa hallitsevat suuret kuuset ja puron varren saniaiset.

Valtapuustona ovat järeät kuuset. Ylimpään latvuserrokseen yltävät myös suuret hieskoivut ja muutamat tervalepät, jotka kasvavat sekapuina kuusivaltaisessa laakson kohdassa. Paikoin tiheäpuustoisten mättäiden välissä on hyllyvää ja vetistä luhtaa. Raja suon ja kangasmaan välissä on selvä.

4.5.10 Luhta

Tervaleppäkorven eteläpuolella Jyyskäriinoja reunustaa luhta. Lehtipuuvaltaisen puuston valtalajina on hieskoivu. Koivujen seassa kasvaa paljon terveleppiä ja jonkin verran kuusia. Aluspuustossa kuusia on paljon. Aivan suon eteläpäässä on pieni tervaleppävaltainen ala, jossa on myös järeitä terveleppiä. Pensaskerroksessa kasvaa enimmäkseen kuusia ja paatsamia.

Lahopuuta on vähän. Puustoa on hakattu menneinä vuosikymmeninä, ja maastossa erottuu vielä vanhoja kantoja. Kenttäkerros on harva ja aukkoinen. Mustikka, puolukka sekä alvejuuri kasvavat mättäillä.

Kapean luhdan eteläpuolella painanne laajenee ja kosteus lisääntyy. Paikalla on pieni avoluhta. Alue on niin kosteaa, etteivät puut siellä kasva. Päälalajina on harmaasaraa, jonka joukossa etenkin korpikaislaa. Aluetta reunustaa ja sen keskellä kasvaa saarekkeena harmaapajua.

5 SUUNNITTELUALUEEN HOITO JA KÄYTTÖ

Suunnittelualueen hoidon ja käytön taustaksi arvioidaan alueen uhat ja riskit. Niiden, sekä alueiden maisema-, virkistys-, kulttuuri- ja luontoarvojen perusteella määritellään hoitotoimenpiteet sekä reitit ja rakenteet.

5.1 Arvot, uhat ja riskit

Timmermalmin ja Österbackenin luonnonsuojelualueiden keskeinen arvo on monimuotoisuuden säilyttäminen alueen virkistysarvoja unohtamatta. Suurimmat uhat aiheuttaa kasvavan virkistyskäytön aiheuttama maaston kuluminen ja roskaantumisen lisääntyminen. Myös luvaton maastoajo kulluttaa maaperää.

Etenkin kuusettuminen uhkaa havumetsävyöhykkeen harvinaisia reheviä laikkuja, lehtoja. Kuusettuminen tuo mukanaan hapanta kariketta ja lisää varjostusta, jolloin jalopuiden ja muun lehtipuuston sekä lahopuun määrät vähenevät.

Vieraslajien leviäminen ei toistaiseksi ole ollut ongelma suunnittelualueella, mutta niiden leviämiseen on varauduttava. Louhoksella saattaa olla kulttuurihistoriallista arvoa, mutta kaupunginmuseon inventointi on vielä kesken.

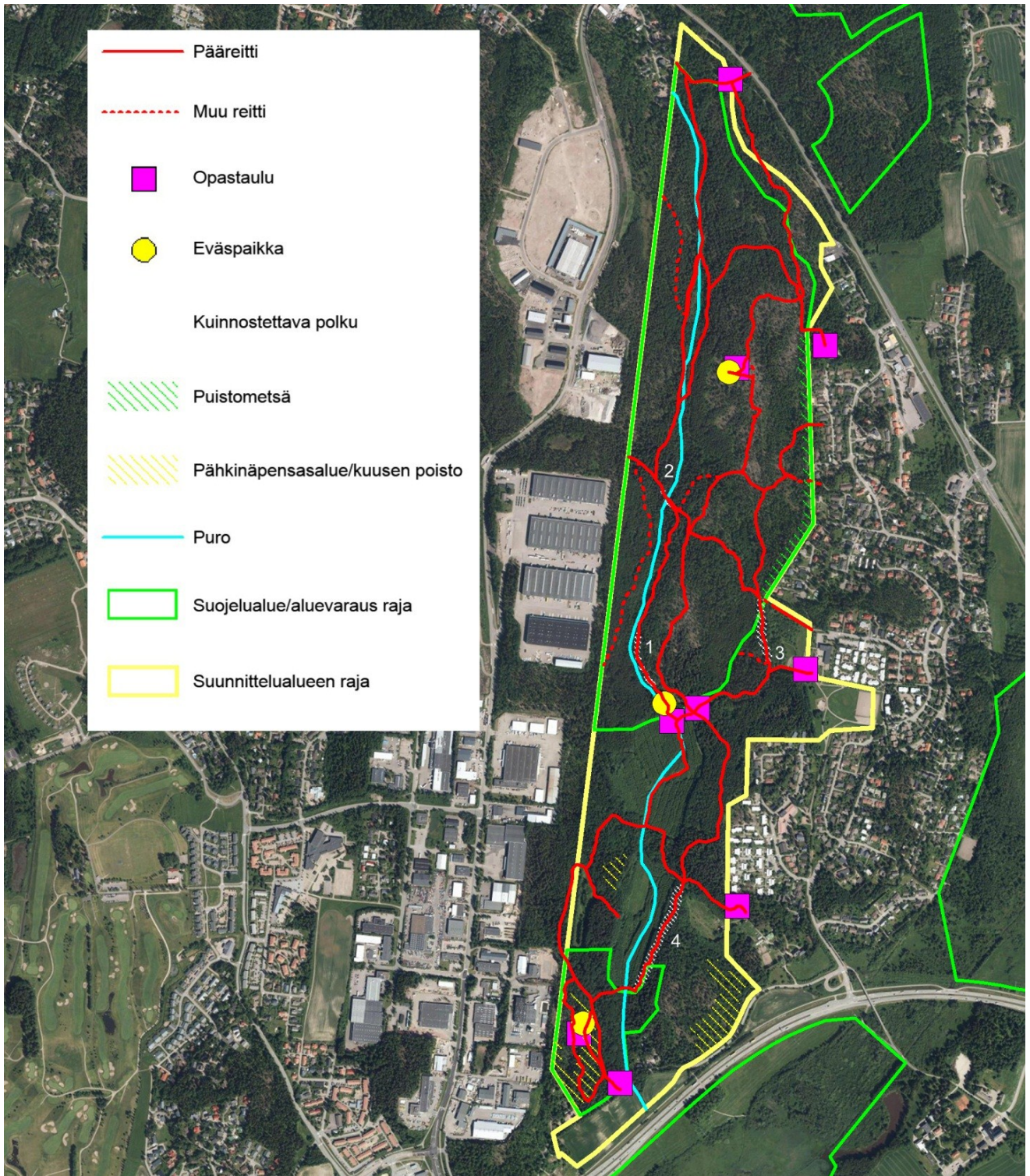
5.2 Hoidon ja käytön tavoitteet

Suunnittelualueita, myös luonnonsuojelualueita, voidaan edelleen käyttää lähivirkistysalueena sekä opetusalueena. Reittien suunnittelulla pyritään ohjaamaan virkistyskäyttöä kulutuskestävyyden mukaan niin, että alueen kasvilajisto ja kasvillisuus säilyvät.

Virkistys ja retkeilymetsien kasvillisuutta hoidetaan metsäsuunnitelman mukaan. Timmermalmin luonnonsuojelualueen itälaidalla, lähellä asutusta, hoitotoimet ovat voimakkaampia ja alueelle luodaan puistometsä.

5.3 Hoitotoimenpiteet

Suunnittelualueen hoitotoimenpiteet on esitetty teemakartalla. Karttaan on merkitty reitit ja kunnostettavat reittiosuudet, opasteiden paikat, taukopaikat sekä hoitotoimenpiteitä vaativat metsäalueet.

Kuva 19. Suunnittelualan hoitotoimenpiteet

5.3.1 Metsänhoito

Suurin osa Timmermalmin luonnonsuojelualueesta jätetään kehittymään luonnontilaisena. Reittien varrelta mahdollisesti virkistyskäytölle haittaa tai vaaraa aiheuttavat puut ja oksat poistetaan. Ne siirretään syrjään ja jätetään maastoon lahoppuiksi.

Alueella tehdyn kääpäselvityksen mukaan sinne olisi myös hyvä kuljettaa ulkopuolelta ylimääräistä lahoppuuta. Lahoppuuta tulisi sijoittaa todettujen korpilude- ja korkkikerroskääpäesiintymien lähetyville, koska molemmat edellä mainitut lajit pystyvät hyödyntämään haapaa kasvu-alustanaan.

Askiston asuinalueen reunalta aluetta hoidetaan puistometsäksi, kuten suojelupäätöksessä on mainittu. Tavoitteena on valoisuuden ja avaruuden lisääminen sekä näkymien avaaminen. Tämä tarkoittaa etenkin vesikon perkausta toistuvien väliajoin. Roskat ja myös mahdolliset puutarhajätteet poistetaan alueelta.

Österbackenin ensisijaisena hoitotavoitteena on säilyttää pähkinäpensaslehtojen ominaispiirteet. Tämä tarkoittaa kuusettumisen estämistä puus- toa poistamalla ja siirtämällä hakkuutähteet pois lehdoista. Virkistysalueen metsiä hoidetaan metsäsuunnitelman mukaan.

Muilla alueilla reittien varrelta mahdollisesti virkistyskäytölle haittaa tai vaaraa aiheuttavat puut ja oksat poistetaan. Ne siirretään syrjään ja jätetään maastoon lahoppuiksi.

5.3.2 Reitit, rakenteet ja opasteet

Timmermalmiin on kehittynyt laaja polkuverkosto. Jatkossa kulku ohjataan reittisuunnitelman mukaisesti kunnostettaville reille, jotka on merkitty oheiseen reittisuunnitelmaan. Jyyskärinojan ylityskohtaan reitin varrella rakennetaan pitkospuuylytys. Asutuksen läheinen reitti rakennetaan kapeaksi kivituhka-poluksi. Reitin tarkempi rakenne suunnitellaan toteutussuunnitelmassa.

Österbackenin alueella ei ole yhtä vakiintunutta reitistöä kuin Timmermalmissa. Kulku ohjataan kartan mukaisille reiteille, joissa merkittyihin kohtiin raivataan lähinnä kapeita polkumaisia reittejä.

Virkistys asettaa haasteita reitistön suunnittelulle niin, että herkimvät alueet säästävät kulutukselta. Tämä on etenkin otettava huomioon kalioalueilla, jossa pikkutervakon kasvupaikat tulee varjella kulumiselta.

Timmermalmin luonnonsuojelualueelle rakennetaan kaksi pöytä-penkkiyhdistelmää palvelemaan ulkoilijoita sekä koululaisia ja päiväkotilaisia. Österbackenin alueelle rakennetaan yksi pöytä-penkkiyhdistelmä

louhoksen viereen. Louhoksen alueelta poistetaan puustoa, jolloin kohteiden ympärille saadaan tilaa ja näkyvyyttä. Askiston asuinalueen reunalla oleva kostea polku kunnostetaan kivituhkapoluksi.

Opastaulut asetetaan karttaan merkityille kohdille, yleisimmille luonnonsuojelualueille saapumiskohdille. Opastauluissa noudatetaan yhtenäisyyden vuoksi samaa linjaa kuin muissa uusimmissa opastauluissa Vantaalla. Opastauluissa ilmoitetaan alueen luonnon erityispiirteistä sekä kerrotaan alueen pelisäännöt. Opastaulu linkitetään myös QR-koodilla kaupungin nettisivuille, jossa on laajempaa kuvausta alueesta.

Koirienulkoilutusalueen viereen asennetaan pyöräteline. Pyöräteiden ja paikoitusalueiden suunnittelu Österbackenin ja Timmermalmin sisääntulon yhteyteen vaatii jatkosuunnittelua kaupungin liikennesuunnitteluosaston kanssa. Tämä tehdään kevään 2017 aikana.

6 TOTEUTUSAIKATAULU

Alueen rakentaminen toteutetaan vuosina 2018–2019. Kustannusarvio tehdään viheralueyksikössä kevään 2017 aikana. Viheralueyksikkö laatii myös tarkemman toteuttamissuunnitelman alueelle tuleville rakenteille.

7 SUUNNITTELUPROSESSIN ARVIOINTI

Hoito- ja käyttösuunnitelmien laadinta luonnonsuojelurauhoituspäätöksen jälkeen on hyvä ja luonteva jatko alueen luontoarvojen säilyttämiseksi. Suunnitelman aikana usein tieto luontoarvoista täsmentyy. Mitä kauemmin kestää päätöksestä käyttö- ja hoitosuunnitelman laadintaan, sitä useammin myös taustatiedot alueesta ovat voineet muuttua, kuten alueen luontoarvot itsessäänkin.

Hoito- ja käyttösuunnitelmien laadinta on vaihe vaiheelta etenevä prosessi. Yhtenäistä käytäntöä prosessin kululle ei ole laadittu, joten suunnitelmien laatu vaihtelee. Keskeinen osa hoito- ja käyttösuunnitelmien sisältöä ovat luontoarviointit. Luontoarviointien laadusta on viime aikoina keskusteltu paljon. Tästä syystä Suomen Ympäristökeskus ja sertifiointiryhmä ovat selvittäneet asiaa kyselytutkimuksen avulla ja tulokset osoittavat, että tarve sertifiointijärjestelmälle laadun varmistamiseksi on suuri ja järjestelmää ollaan kehittämässä.

Hoito- ja käyttösuunnitelmien laadinta vaatii monialaista yhteistyötä, jotta luontoarvojen lisäksi myös muut säilyttämisen arvoiset seikat, kuten

muinaismuistolain mukaiset arvot sekä maisemansuojelulliset ja kulttuurihistorialliset erityispiirteet otetaan huomioon alueen suunnittelussa. Olisikin tärkeää, että jo hoito- ja käyttösuunnitelman aloitusvaiheessa kaikki alueen asiantuntijat kokoontuisivat aloituskokoukseen. Tällainen toimintamalli toteutuu Vantaalla jo asemakaavoituksen ja viheralueiden suunnittelun alkaessa, mutta hoito- ja käyttösuunnitelmien osalta käytäntö ei ole vakiintunut.

Keskeinen sija onnistuneelle suunnittelulle on myös alueen käyttäjien mielipiteiden kuuleminen, sillä luonnonsuojelualueet ovat osa virkistysalueverkkoa ja Vantaalla monet suojelualueista sijaitsevat asutukset lähellä. Tällöin ne toimivat myös lähimetsinä sekä asukkaille että alueen päiväkodeille ja kouluille. Käyttäjärühmien osallistaminen suunniteluun olisi tärkeää ja myös tämä hoito- ja käyttösuunnitelma tullaan esittelemään asukkaille ennen kuin se viedään totutussuunnitteluun.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Luonnonsuojelualueiden arvojen säilyttämiseksi hoito- ja käyttösuunnitelmien laadinta sekä niitä seuraava toteuttamissuunnittelu ovat ensiarvoisen tärkeitä. Tärkeää olisi myös, että niiden laadinta Vantaalla nopeutuisi, sillä suojeltuja alueita on jo paljon ja niille kohdistuu kovia käyttöpaineita.

Tämän suunnitelman laadinnan yhteydessä todettiin paikoin voimakasta maaston kulumista sekä Timmermalmin, että Österbackenin alueilla, jolloin alueiden luontoarvot vaarantuvat. Österbackenin alueella suojelualueen rajausta tulisi tarkistaa ja aluetta laajentaa, mikä antaa hyvää pohjatietoa uuden yleiskaavan luonnonsuojeluvarausten arviointiin.

Hoito- ja käyttösuunnitelmien laadintaprosessia tulee kehittää ja luontoarvioitsijoiden rekrytoinnissa tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota ammattiosaamiseen laatuun. Laadintaprosessia kehittämällä voidaan todennäköisesti myös nopeuttaa hoito- ja käyttösuunnitelmien saamista yhä useammalle luonnonsuojelualueelle entistä nopeammin. Kaiken taustiedon saaminen jo suunnitteluprosessin alussa edellyttää aloituskokousten käyttöönottoa, jossa mahdollisimman monet asiantuntijat kokoontuvat.

Luonnonsuojelualueen rakenteiden toteuttaminen ei yleensä vaadi suuria investointeja, mutta sitäkin tärkeämpää on kulun ohjaaminen reiteille, jotka eivät vaaranna luonnon monimuotoisuuden säilymistä. Viestintä ja opastus alueella ovat keskeisessä asemassa. Niiden avulla voidaan tukea asukkaiden, koulujen ja päiväkotien ympäristötietoisuuden kasvua ja ymmärrystä luontoarvojen säilyttämisen tärkeyttä. Tieto myös auttaa

ymmärtämään, miksi jokamiehenoikeuksia joudutaan joskus rajoittamaan lähelläkin olevilla luonnonsuojelualueilla. Tieto vähentää konfliktien riskiä eri käyttäjäryhmien välillä ja parhaimmassa tapauksessa tukee alueellista identiteettiä ja asukkaiden ylpeyttä oman asuinalueensa luontoarvoista.

LÄHTEET

Julkaisut:

Alanen Aulikki, Leivo Anneli, Lindgren Leif, Piri Eino (2006). Lehtojen hoito-opas. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 26

Metsähallitus (2002). Luonnonsuojelualueiden hoidon periaatteet. Metsähallituksen luonnonsuojelualueiden tavoitteet, tehtävät ja hoidon yleislinjat. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B, No 63.

Solonen, T. 2004. Länsi-Vantaan Liito-oravan suojelusuunnitelma. Vantaan kaupunki, ympäristökeskus.

Uudenmaan liitto 2016. Viitattu 25.9.2016.

http://www.uudenmaanliitto.fi/aluesuunnittelu/hyvakasytyt_maakuntakaavat/uudenmaan_kokonaiskaava/kaava-aineisto

Vantaan kaupunki, kuntatekniikan keskus 2016. Viitattu 15.9.2016

http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/108430_METSANHOIDON_PERIAATTEET_nettiin_korjattu_180315.pdf

Vantaan kaupunki, tietopalveluyksikkö 2015. Viitattu 25.9.2016.

http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/124282_Vantaa_alueittain_2015.pdf

Vantaan kaupunki, tietopalveluyksikkö 2016. Vantaan väestö 2015/2016. Vantaan kaupunki. Tietopalvelu B16 : 2016

Vantaan kaupunki, viheralueyksikkö 2016. Viitattu 25.9.2016.

http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/107501_VAO20112020nettiversio.pdf

Vantaan kaupunki, yleiskaavoitus 2016. Viitattu 10.6.2016.

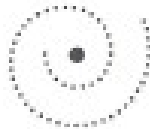
http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/106902_Kaupsu_YK20071217_4_osassa.pdf

Vantaan kaupunki & Finnish Consulting Group 2009. Vantaan pienvesiselvitys 2009. Vantaan kaupunki, kuntatekniikan keskus C6:2009.

Julkaisemattomat lähteet:

Hyytiäinen Ulla-Maija (1998). Timmermalmin kasvillisuuskarttoitus. Vantaan kaupunki, ympäristökeskus.

Savola, Keijo & Wikholm, Mari (2004). Raportti Timmermalmin metsäalueen keski- ja pohjoisosan kääpälajistosta.

UUDENMAAN
YMPÄRISTÖKESKUS
NYLANDS
MILJÖCENTRAL

Helsinki
Helsingfors
16.2.2006

Oros
Oor
UUS-2006-L-15-251

PÄÄTÖS

LUO 113

ASIA Luonnonsuojelun alueen perustaminen

HAKIJA Vantaan kaupunki

HAKEMUS 10.1.2006

KOHDE

Kunta: Vantaa/92
 Kyliä: Hämeenkyliä/405
 Kiinteistö: Nyby RN:o 2:22
 Lainhuuto: 29.11.2003/7106123 1/1 Vantaan kaupunki
 Kiinteistö: Tuomela RN:o 3:315
 Lainhuuto: 7.2.2003/177 1/1 Vantaan kaupunki
 Kiinteistö: Kullagård RN:o 3:317
 Lainhuuto: 7.2.2003/174 1/1 Vantaan kaupunki
 Kiinteistö: Mäkelä RN:o 3:345
 Lainhuuto: 29.11.2003/7106125 1/1 Vantaan kaupunki
 Kiinteistö: Timmermaln RN:o 1:317
 Lainhuuto: 11.5.1978/293 1/1 Vantaan kaupunki

Pinta-ala: yhteensä 68,4 hehtaaria.

VANTAAN KAUPUNKI Ympäristökeskus	
Suositella/Pöytä	Diakari/Pöytä
<i>21/3-06</i>	<i>10/1/06</i>
Päätös	

Aluekuvaus

Perustettava luonnonsuojelualue on pitkä ja kapea pohjois-eteläsuuntaisessa nurtsolinjassa sijaitseva metsä- ja suovyöhyke Hämeenkyliässä Askiston asuinalueen ja Espoon rajan välissä. Edustava ja monipuolinen luontokokonaisuus sisältää arvokkaita lahpuustoisia kangasmetsiä sekä lehtoja, kalliota, soita ja pienvesii.

Jyrkkien kallioiden välisessä painanteessa sijaitseva suojuotto on säilynyt lähes luonnontilaisena. Monimuotoiset suokruviot vaihtelevat puutomasta rahkasuosta luhtaiseen isovarpu- ja sararimeeseen sekä purovarren ruoho- ja saniaiskorpiin. Suojuotton pohjoisosasta löytyy vanhaa kuusisekametsää, joka ikääntyessään kehittyy edustavaksi vanhan metsän kohteeksi. Alueelta löytyy vanhan metsän indikaattorilajia, kuusenhännäjäkälkää (*Leucocotis abietina*). Alueen pohjoisosassa on edustava tervaleppäkoipi, jonka vahvataijina kasvaa hiirenporras (*Athyrium filix-femina*), muita luonnehtijalajeja ovat vehka (*Calla palustris*), suo-orvokki (*Viola palustris*) ja kotkansiipi (*Mentzelia struthiopteris*). Itäosan kalliometsäalueella on paikoin monipuolista kalliokasvillisuutta, alueelta on havaintoja Etelä-Suomessa

harvinaisesta pikkutervakosta (*Lichnis alpina*). Suojelualueen eteliosassa pohjoisen korpjuotti muuttuu lehtomaiseksi purolaaksoksi jyrkkinä rinteineen. Lajistossa on muun muassa lehmus (*Urtica cordata*) ja pähkinäpensas (*Corylus avellana*).

Vantaan merkittävin liito-oravien (*Pteromys volans*) esiintymävyöhyke on Vantaan länsirajan tuntumassa Herakkapurosta Timmermalmin eteläosiin saakka. Alueen lintulajistossa on vanhan metsän indikaattorilajeja, muun muassa idänuulintu (*Phylloscopus trochiloides*).

Osa perustettavasta luonnonsuojelualueesta on Vantaan vuoden 1992 yleiskaavassa varattu luonnonsuojelualueeksi SL1. Osa alueesta on retkeily- ja ulkoilualueita, josta osalla on yleiskaavassa päällekkäismerkintä "luontosuhteiltaan arvokas alue". Perustettava luonnonsuojelualue on vuoden 2004 yleiskaavaluonnoksen laajennettua suojelualuevuoroksen mukainen.

LAUSUNNONANTAJA

Uudenmaan maanmittaustolmisto 20.1.2006.

UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUKSEN PÄÄTÖS

Uudenmaan ympäristökeskus perustaa liitekartasta ilmenevän, kiinteistöillä Nyby RN:o 2:22, Tuomela RN:o 3:315, Kullagård RN:o 3:317, Mäkelä RN:o 3:345 ja Timmermaalm RN:o 1:317 sijaitsevan alueen luonnonsuojelualueeksi. Alueen nimi on Timmermalmin luonnonsuojelualue (YSA202214).

Alueella ovat voimassa seuraavat rauhoitusmääräykset:

1. Yleiset rajoitukset

Alueella on kielletty:

- rakennuksien ja teiden rakentaminen;
- maa-aineksien tai kalvosäilvennäisten ottaminen ja maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja muuttaminen;
- ojittaminen, vesien perkaaminen, potostaminen ja muut vesienkäsittelyhankkeet;
- sienien, puiden, pensaiden tai muiden kasvien tai niiden osien ottaminen tai vahingoittaminen lukuun ottamatta marjoja ja hyttysiä;
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen ja kerääminen;

- tulenteke, telttailu ja muu leiriytyminen;
- muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnoloihin, maasemaan taikka eläinlajien säilymiseen.

2. Liikkumisrajoitukset

Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi on kielletty:

- liikkuminen moottorijoneuvoilla;
- maastopyöräily;
- koirien ääni pitäminen.

3. Sallitut toimenpiteet

Edellä olevien määritysten esitelmällä alueella on sallittua:

- lain mukainen metsätitys;
- puistometsänhoitotyöt asutuksen läheisyydessä erillisen, Uudenmaan ympäristökeskuksessa hyväksyttävän suunnitelman mukaisesti.

4. Rauhoitusmäärityksistä poikkeaminen

Edellä olevista määrityksistä voidaan Uudenmaan ympäristökeskuksen luvalla poiketa, jos se on luonnonsuojelualueen hoidon ja käytön kannalta perusteltua.

5. Hoito- ja käyttösuunnitelma

Luonnonsuojelualueelle voidaan laatia hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa esitetään tarpeelliset toimenpiteet luonnonympäristön hoitamiseksi, ennallistamiseksi ja alueen luontaisen kehityksen palauttamiseksi. Uudenmaan ympäristökeskus vahvistaa hoito- ja käyttösuunnitelman.

PERUSTELUT

Luonnonsuojelualueen perustamisen tarkoituksena on arvokkaita lahopuustoisia kangasmetsiä, lehtoja, kalliota, soita ja pienvesiä sisältävän edustavan ja monipuolisen kokonaisuuden luontoarvojen turvaaminen. Alueella on merkitystä suojellun luontotyyppin, tervaleppäkorven suojelulle. Perustettava luonnonsuojelualue on myös tärkeä rahanalaisen lintu-oravan suojelun kannalta.

SOVELLETUT LAINKOHDAT

Luonnonsuojelulaki (1096/1996) 10 § ja 24 §.

PÄÄTÖKSEN KUULUTTAMINEN JA LUONNONSUOJELUALUEEN MERKITSEMINEN KIINTEISTÖREKISTERIIN

Uudenmaan ympäristökeskus kuuluttaa tästä päätöksestä Vantaan kaupungin ilmoitustalulla. Päätöksestä tehdään merkintä kiinteistörekisteriin ja kiinteistön kartalle.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen.

Valitusosoitus on liitteenä.

Ylitarkastaja

 Jari Huotman

Ylitarkastaja

 Leena Eerola

LIITTEET

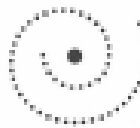
kartta
valitusosoitus

PÄÄTÖS

Vantaan kaupunki **Saantitodistuksella**

TIEDOKSI

Ympäristöministeriö, alueidenkäytön osasto
 Vantaan kaupungin ympäristökeskus
 Uudenmaan liitto
 Vantaan kihlakunta
 Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut
 Rännikön metsäkeskus
 lainvoimaisuusleimoinen Uudenmaan maanmittaustoimisto

UUDENMAAN
YMPÄRISTÖKESKUS
NYLANDS
MILJÖCENTRAL

Helsinki
20.12.2001

Dno:
0100L0949-253

PÄÄTÖS

LUO 1002

ASIA Suojellun luontotyyppien rajojen määrittäminen

VIREILLETULOAIKA 11.10.2000.

KOHDE Kunta: Vantaa/92
Kylä: Hämeenkyliä/405
Tila: Nyby RN:o 2:22
Maanomistaja: Vantaan kaupunki

Aluekuvaus

Liitekartaan merkitty luonnonsuojelulain 29 §:ssä tarkoitettu suojeltu luontotyyppi on pähkinäpensaslehto. Vantaalla, Kehä III:n pohjoispuolella, Juvanmalmin teollisuusalueen itäpuolella, Espoon rajalla sijaitsevan rajattavan alueen pinta-ala on 5,7 hehtaaria. Österbackenin pähkinäpensaslehto on luonnontilaiseen verrattava edustava alue, jolla on tyyppillinen lehtokasvillisuus.

VANTAAN KAUPUNKI Ympäristökeskus	
Saapamäärä	Diivartamäärä
7/1-02	3408/098
Arkisto	
Päätös	

Purolaakson rinteillä sijaitsevan kaksiosaisen, laajan pähkinäpensaslehdon puuston valtalajina on kuusi (*Picea abies*) ja paikoin haapa (*Populus tremula*). Alueella kasvaa runsaasti myös rauduskoivua (*Betula pendula*) ja useita isoja tammia (*Quercus robur*), joista suurimman lepimita on 109 cm. Pensaskerroksessa kasvaa noin 260 kpl yli kaksi metriä korkea suurta ja elinvoimaista pähkinäpensasta (*Corylus avellana*). Muita pensaskerroksen lajeja ovat muun muassa haapa, tuomi (*Prunus padus*), vaahtera, pihlaja (*Sorbus aucuparia*), näisi (*Daphne mezereum*), lehtokuusama (*Lonicera xylosteum*), paatsama (*Rhamnus frangula*), taikinamarja (*Ribes alpinum*) ja vadelma (*Rubus idaeus*).

Kasvillisuus on tuoretta keskivinteistä kienkaali-oravanmarja -tyypin lehtoa, jonka yleisiä lajeja ovat kienkaali (*Oxalis acetosella*), oravanmarja (*Maianthemum bifolium*), mustikka (*Vaccinium myrtillus*), valkovaukka (*Anemone nemorosa*), sinivuokka (*Hepatica nobilis*) ja kielo (*Convallaria majalis*). Lehdon monipuoliseen lajistoon kuuluvat lisäksi muun muassa vuohenputki (*Aegopodium podagraria*), hiirenporras (*Athyrium filix-femina*), metsäkastikka (*Calamagrostis arundinacea*), metsäkalvejuuri (*Dryopteris carthusiana*), kevitilinaurherne (*Lathyrus vernus*), nuokkuhelmikkä (*Melica nutans*), tesma (*Milium effiduum*), sudenmarja (*Potentilla quadrifolia*) ja lililukka (*Rubus saxatilis*).

Luontotyyppi on rajattu pähkinäpensaan yhtenäisen esiintymisen mukaisesti. Suuremman läntisen ja pienemmän itäisen alueen välillä jäävä purovarsi on tuomittunutta ryeikköä.

LAUSUNNONANTAJA

Rannikon metsäkeskus 24.1.2001.

KUULEMINEN

Vantaan kaupunkia on kuultu asiassa Uudenmaan ympäristökeskuksessa 12.10.2000 päivytyllä kirjeellä. Vantaan kaupungin ympäristövalvontalautakunta on vastineessaan 3.4.2001 esittänyt muun muassa, että Vantaan ympäristökeskus on aiemmissa inventoinneissaan todennut alueen luontoarvot ja Österbackenin alue on Vantaan vahvistetussa yleiskaavassa retkeily- ja ulkoilualue, jossa on päällekkäismerkintä "luontosuhteitaan arvokas alue".

Vantaan kaupungin ympäristövalvontalautakunnalla ei ole huomautettavaa Österbackenin pähkinäpensaslehdon luontotyyppirajauksesta.

UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUKSEN PÄÄTÖS

Uudenmaan ympäristökeskus päätti, että luonnonsuojelulain 29 § 1 momentin 2 kohdassa ja luonnonsuojeluasetuksen 10 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettun pähkinäpensaslehdon alueen rajat määritellään liitekarttaan merkityllä tavalla.

Luonnonsuojelulain 29 § 1 momentin nojalla liitekarttaan merkityn alueen muuttaminen niin, että pähkinäpensaslehdon ominaispiirteiden säilyminen vaarantuu, on kielletty. Luonnonsuojeluasetuksen 10 § 1 momentin mukaan luontotyyppin ominaispiirteitä ovat tietynlainen kallio- ja maaperä sekä niiden vesi- ja ravinnetalous ja niihin olosuhteisiin luontaisesti sopeutuneet eliölajit ja eliöyhdyskunnat.

Uudenmaan ympäristökeskus katsoo, että seuraavat toimet saattavat muuttaa alueen ominaispiirteitä:

- rakennusten, rakennelmien tai teiden rakentaminen;
- maa-ainesten ottaminen tai maa- tai kallioperän vahingoittaminen;
- ojittaminen tai muu alueen vesitalouden muuttaminen;
- pähkinäpensaslehdon poistaminen, hävittäminen tai vahingoittaminen;
- maan luontaisen kasvillisuuden, mukaan lukien puiden poistaminen, hävittäminen tai vahingoittaminen;
- moottoriajoneuvoilla ajot;
- maastopyöräily;
- leiriytyminen sekä
- kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa vaikuttaa epäedullisesti alueen ominaispiirteiden säilymiseen.

Österbackenin pähkinäpensaslehdon aluetta voidaan hoitaa maanomistajan suostumuksella Uudenmaan ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

PERUSTELUT

Suomen ympäristökeskus ja Uudenmaan ympäristökeskus ovat kesällä 2000 selvittäneet Uudellamaalla luonnonsuojelulain 29 §:ssä tarkoitettuja suojeltuja luontotyyppiä. Vantaan kaupungin Hämeeenkylässä sijaitsevalla Vantaan kaupungin omistuksessa olevalla Nyty -nimisellä tilalla RNo 2:22 oleva Österbackenin pähkinäpensaslehto inventoitiin 14.7.2000 ja 17.7.2000. Maastokäynnillä 6.9.2000 Uudenmaan ympäristökeskuksen ja Vantaan kaupungin edustajat totesivat, että liitekartaan merkitty Österbackenin pähkinäpensaslehto on luonnonsuojelulain 29 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja luonnonsuojeluasetuksen 10 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu suojeltu luontotyyppi.

Laaditut selvitykset ja käytettävissä olevat tiedot osoittavat, että luonnonsuojelulain 29 § 1 momentin 2 kohdassa ja luonnonsuojeluasetuksen 10 § 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu pähkinäpensaslehto sijaitsee liitekartaan merkityllä alueella. Luontotyyppin säilyminen vaatii päätöksessä määriteltyjä rajoja.

SOVELLETUT LAINKOHDAT

Luonnonsuojelulaki 29 § 1 mom. 2 kohta ja 30 §
Luonnonsuojeluasetus 10 § 2 mom. 2 kohta

PÄÄTÖKSEN KUULUTTAMINEN JA RAUHOITUKSEN MERKITSEMINEN MAASTOON JA KIINTEISTÖREKISTERIIN

Tämä päätös kuulutetaan kunnallisista kuulutuksista säädettyssä järjestyksessä Vantaan kaupungissa. Päätöksestä tehdään merkintä kiinteistörekisteriin ja tilan kartalle. Tarvittaessa Uudenmaan ympäristökeskus merkitsee luontotyyppin rajat maastoon.

MUUTOKSENHAKU

Tämä päätös on luonnonsuojelulain 30 §:n 2 momentin nojalla voimassa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jollei Helsingin hallinto-oikeus toisin päätä.

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella.

Valitusosoitus on liitteenä.

Osastopäällikkö

Eeva-Riitta Puomio

Ylitarkastaja

Leena Ferola

TIMMERMALMIN SUOJELUALUEEN LINNUSTO 1999 JA 2014

LAJI	PAREJA	PAREJA
peippo	11	21
punarinta	5	9
pajulintu	4	1
mustarastas	3	6
punakylkirastas		1
sirittäjä	3	4
hippiäinen	2	6
metsäkirvinen	2	
västäräkki		1
rautiainen	2	
idän uunilintu	1	
keltasirkku	1	
kuusitiainen	1	1
laulurastas	1	1
lehtokerttu	1	
metsäviklo	1	
mustapääkerttu	1	
peukaloinen	1	
punatulkku	1	2
pyy	1	
sinitiainen	1	5
talitiainen	1	5
töyhtötiainen	1	
varis	1	1
vihervarpunen		3
kirjosieppo		1
sepelkyyhky		2
tiltalti		2
hömötiainen		1
käki		2
närhi		4
korppi		1
palokärki		1
käpytikka		2
Pareja	yhteensä	83
		46

tiheys	156,5	121,35
lajeja	22	24
Laskentapäivät 5.5 ja 6.6		23.4, 14.5, 20.5,2.6 ja 18.6 klo 8-11
Laskija Jaakko Vähämäki		
Suoritustapa: pesimälinnuston kartoitusmenetelmä		
Lasketun alan suuruus ha	29,4	68,4

Timmermalmin kasvit**Puut ja pensaat**

Haapa (*Populus tremula*)
Harmaaleppä (*Alnus incana*)
Hieskoivu (*Betula pubescens*)
Kataja (*Juniperus communis*)
Kuusi (*Picea abies*)
Lehtikuusi (*Larix sp.*)
Mänty (*Pinus sylvestris*)
Paatsama (*Frangula alnus*)
Pihlaja (*Sorbus aucuparia*)
Pikkutervakko (*L. ychnis alpina*)
Rauduskoivu (*Betula pendula*)
Tammi (*Quercus robur*)
Tervaleppä (*Alnus glutinosa*)
Tuomi (*Prunus padus*)
Vaahtera (*Acer platanoides*)
Mustaherukka (*Ribes nigrum*)
Taikinanmarja (*Ribes alpinum*)
Vadelma (*Rubus idaeus*)

Varvut ja ruohovartistet

Ahomansikka (*Fragaria vesca*)
Ahosuolaheinä (*Rumex acetosella*)
Harmaasara (*Carex canescens*)
Hentosara (*C. disperma*)
Hietakastikka (*Calamagrostis epigejos*)
Hiirenporras (*Athyrium filix-femina*)
Isoalvejuuri (*D. expansa*)
Isokarpalo (*Vaccinium oxycoccos*)
Jokapaikansara (*C. nigra*)
Juolukka (*V. uliginosum*)
Jäykkärölli (*Agrostis vinealis*)
Kallioimarre (*Polypodium vulgare*)
Kalliokohokki (*Silene rupestris*)
Kanerva (*Calluna vulgaris*)
Kangasmaitikka (*M. pratense*)
Karhunputki (*Angelica sylvestris*)
Kevätlinnunherne (*Lathyrus vernus*)
Kevätpiippo (*Luzula pilosa*)
Kielo (*Convallaria majalis*)
Koiranputki (*Anthriscus sylvestris*)
Korpi-imarre (*Thelypteris phegopteris*)
Korpikaisla (*Scirpus sylvaticus*)
Kotkansiipi (*Matteuccia struthiopteris*)
Kultapiisku (*Solidago virgaurea*)

Kurjenjalka (*Patentilla palustris*)
Käenkaali (*Oxalis acetosella*)
Lehtokorte (*Equisetum pratense*)
Lillukka (*R. saxatilis*)
Luhtakuusio (*Pedicularis palustris*)
Luhtasara (*C. vesicaria*)
Maitohorsma (*Epilobium angustifolium*)
Mesiangervo (*Filipendula uimaria*)
Mesimarja (*Rubus arcticus*)
Metsäalvejuuri (*Dryopteris carthusiana*)
Metsäimarre (*Gymnocarpium dryopteris*)
Metsäkastikka (*C. arundinacea*)
Metsäkorte (*Equisetum sylvaticum*)
Metsälauha (*D. flexuosa*)
Metsäkorte (*Equisetum sylvaticum*)
Metsäkurjenpolvi (*Geranium sylvaticum*)
Metsämaitikka (*Melampyrum sylvaticum*)
Metsäorvokki (*Viola riviniana*)
Metsätähti (*Trientalis europaea*)
Mustikka (*V. myrtillus*)
Nuokkotalvikki (*Orthilia secunda*)
Nurmilauha (*Deschampsia cespitosa*)
Ojakellukka (*Geum rivale*)
Oravanmarja (*Maianthemum bifolium*)
Otavalvatti (*Sonchus asper*)
Pallosara (*C. globularis*)
Pikkutakiainen (*Arctium minus*)
Pullosara (*C. rostrata*)
Puolukka (*V. vitis-idaea*)
Raate (*Menyanthes trifoliata*)
Ranta-alpi (*Lysimachia vulgaris*)
Rentukka (*Caltha palustris*)
Riidenlieko (*Lycopodium annotinum*)
Riippasara (*C. magellanica*)
Rohtotädyke (*Veronica officinalis*)
Rätvänä (*P. erecta*)
Rönsyleinikki (*Ranunculus repens*)
Sananjalka (*Pteridium aquilinum*)
Sarjakeltano (*Hieracium umbellatum*)
Sianpuolukka (*Arctostaphylos uva-ursi*)
Sinivuokko (*Hepatica nobilis*)
Sormisara (*C. digitata*)
Sudenmarja (*Paris quadrifolia*)
Suokukka (*Andromeda polifolia*)
Suo-orvokki (*V. palustris*)
Suokeltto (*Crepis paludosa*)
Suoputki (*Peucedanum palustre*)

Tesma (*Milium effusum*)lkovuokko (*Anemone nemorosa*)

Vehka (*Calla palustris*)

Voikukka (*Taraxacum* sp.)

Vuohenputki (*Aegopodium podagraria*)